Redacţiunea Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Volger (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebergr; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o serĕ 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 52)

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administratiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 286.—Anulŭ LIV. Braşovŭ, Duminecă, 29 Decemvre. 1891.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Ianuarie 1892 st. v.

se deschide nou abonamentŭ,

la care invitămŭ

pe toţĭ amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ, pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 28 Decemvre st. v.

Cu viuă bucuriă vedemŭ mişcarea în sînulŭ alegĕtorilorŭ noştri, mişcare pornită cu scopŭ de a se face pregătirile de lipsă pentru conferenţa nóstră generală electorală, ce s'a şi convocatŭ pe ḑiua de 8 (20) Ianuarie 1892 în Sibiiu.

Semnele de vióţă, ce le dau cluburile electorale române din tóte părţile Transilvaniei şi ale Ţĕrii ungurescĭ, suntŭ o dovadă, că interesulŭ pentru afacerile nóstre politice naţionale n'a scăḑutŭ, ci că din contră a mai crescutŭ.

Amŭ vĕḑutŭ mai alesŭ cu ocasiunea ultimelorŭ adunărĭ în afacerea Kişdedovurilorŭ, că cerculŭ celorŭ ce urmărescŭ cu cea mai mare atenţiune şi îngrijire tóte fasele, prin carĭ trece multŭ prigonita nóstră causă naţională, s'a lărgitŭ în modŭ însemnatŭ. Ne-amŭ pututŭ convinge, că poporulŭ nostru a începutŭ sĕ înţelégă, că nu va puté scăpa din starea lui asuprită şi nedreptăţită de aḑĭ, décă nu-şĭ va încorda tóte puterile sale, pentru ca sĕ lupte mai cu succesŭ, mai în unire şi mai cu tăriă pentru drepturile sale.

Străbatemŭ nisce timpurĭ fórte critice.

Pănă înainte c'unŭ şirŭ de anĭ mai putea fi vorba de unŭ *plus* séu de unŭ *minus*, de ceva mai multŭ séu de ceva mai puţinŭ, ce ar fi putută sĕ influinţeze asupra hotărîrilorŭ şi a atitudinei politice a Românilorŭ din Ardealŭ şi din Ţéra ungurésca.

Astăḑĭ situaţiunea e cu totulŭ schimbată.

Este pusŭ Românulŭ asupritŭ în alternativa de a alege una din două: séu sĕ se lapede de românitatea s'a cu totulŭ, închinându-se dinaintea viţelului de aurŭ alŭ maghiarisării, séu sĕ trăiéscă cu limba şi cu cultura sa românéscă, luptândŭ mai departe cu curagiu şi cu abnegare şi aducêndŭ jertfe totŭ mai marĭ pentru susţinerea şi apĕrarea naţiunei sale.

Cea dintâiu este calea omului laşŭ şi pierdutŭ, cea de a doua este calea omului consciu de chiămarea şi de demnitatea sa, a omului curagiosŭ şi tare în consciinţa dreptului sĕu şi în credinţa cătră neamulŭ sĕu.

Pe care dintre aceste două cărărĭ vorŭ păşi alegĕtorii noştri?

Mai póte fi óre întrebare? Póte cineva sĕ se desbrace de propria lui fire? Ar fi cu putinţă óre sĕ ḑicemŭ cătră duşmanii neamului nostru: Sunteţĭ stăpânĭ şi de aḑĭ încolo nu ne vomŭ mai împotrivi voue, ci vomŭ primi de bună voiă sórtea ce ne-aţĭ pregătit'o, de-a fi códa şi obiéla naţiei vóstre!

Numai unŭ fanaticŭ descreratŭ din tagma maghiarisătorilorŭ de aḑĭ póte sĕ'şĭ închipuéscă, că ar fi posibilŭ aşa ceva; numai nisce fiinţe lipsite de orĭ-ce sĕmţŭ de umanitate şi de dreptate potŭ sĕ aibă criminala îndrăsnélă de a aştepta séu chiar a pretinde aşa ceva dela unŭ poporŭ, recunoscutŭ aḑĭ de lumea întrégă ca unŭ poporŭ valorosŭ şi vitézŭ!

Din nenorocire esistă asemenĭ fanaticĭ, esistă asemenĭ fiinţe rĕtăcite în şirurile adversarilorŭ noştri, şi numĕrulŭ lorŭ cresce pe ḑi ce merge.

Au isbutitŭ aceştĭ speculanţĭ de suflete, carĭ facŭ politică, facŭ carieră şi se'mbogăţescŭ uneltindŭ în potriva vieţei naţionale a popórelorŭ nemaghiare, au isbutitŭ sĕ infecteze aerulŭ cu pestilenţa intoleranţei, a volniciilorŭ şi a violenţelorŭ brutale, dér niciodată nu vorŭ isbuti a face ca inima Românului sĕ nu mai bată pentru fericirea, cultura şi înaintarea neamului sĕu.

O fóiă boemă le aduce aminte puternicilorŭ ḑilei din Budapesta de o sentinţă a renumitului omŭ de statŭ şi istoricŭ englesŭ Macaulay, care a ḑisŭ: „Dintre tóte formele tiraniei aceea este cea mai rea, pe care o esercéză o naţiune asupra celeilalte."

Au mare lipsă adversarii noştri sĕ capete dela noi Românii vr'o învoire óre-care cu starea de faţă a lucrurilorŭ, ca sĕ pótă arăta lumei, că tirania, ce crede ea că se sĕvĕrşesce în potriva nóstră, nu esistă, că noi din contră amŭ privi totŭ ce s'a făcutŭ şi se face de cătră puternicii ḑilei numai ca unŭ bine, ca o fericire pentru némulŭ nostru.

Alegĕtorii noştri însĕ au altă problemă mai urgentă şi mai seriósă de împlinitŭ, decâtŭ de-a se grăbi sĕ dea adversarilorŭ némului nostru acestŭ zapisŭ la mână.

Alegĕtorii noştri în întrunirile lorŭ din sĕptĕmâna viitóre nu vorŭ avé sĕ facă treburile duşmanilorŭ noştri, ci chiămarea lorŭ sfântă este de a servi interesele naţiunei române, de a apĕra drepturile şi libertatea poporului românŭ, căcĭ numai aşa potŭ ḑice că şi au făcutŭ datoria ca adevĕraţĭ fii ai patriei.

Dorimŭ din sufletŭ ca consultările alegĕtorilorŭ noştri sĕ fiă lipsite de orĭ-ce patimă şi sĕ fiă conduse numai şi numai de idea cea mare a recâştigării drepturilorŭ nóstre politice-naţionale, fără de carĭ naţiunea nóstră nu póte trăi, nu póte eşi nicĭ-odată din starea ei umilitóre de sclavă!

Dorimŭ ca bărbaţii, în carĭ alegĕtorii noştri îşĭ vorŭ pune încrederea, sĕ-i represinteze la conferenţă, sĕ fiă cu toţii pĕtrunşĭ de seriositatea situaţiunei şi sĕ aibă inimă şi pricepere pentru causa naţională a poporului românŭ!

Atuncĭ le va fi uşorŭ ca după o bună chibzuélă sĕ afle în unire şi în strînsă armoniă mijlócele cele mai potrivite, ca sĕ putemŭ continua lupta pentru drepturile nóstre naţionale cu mai mare putere şi cu mai multŭ efectŭ.

CONVOCARE.

D-lŭ Vicenţiu Babeşŭ, preşedintele comitetului centralŭ electoralŭ alŭ partidului naţionalŭ românŭ, fiindŭ bolnavŭ şi astfelŭ împedecatŭ de a conduce afacerile partidului, subsemnaţilorŭ li-se impune datorinţa de a provedé agendele presidiului partidului.

In faţa situaţiunei politice actuale, ţinêndŭ că ne împlinimŭ o datorinţă şi întêmpinămŭ tot-odată o dorinţă generală a alegĕtorilorŭ românĭ din Transilvania şi Ungaria, convocămŭ prin acésta pe toţĭ bărbaţii de încredere desig-naţĭ de aceştĭ alegĕtorĭ într'o **conferenţă generală, ce se va ţine la Sibiiu în 8 (20) Ianuarie a. c.** şi ḑilele următóre.

Suntemŭ convinşĭ, că tóte cercurile electorale din ţéră vorŭ participa prin delegaţii lorŭ la acéstă conferenţă, care va avé sĕ preciseze atitudinea viitóre a partidului.

Sibiiu, în 5 Ianuarie n. 1892.

Dr. Ioanŭ Raţiu,
Eugen Brote,
vice-preşedinţĭ.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Obiceiurĭ la Crăciunŭ

din ţinutulŭ Monorului.

Incă în prima sĕptĕmână din postulŭ Crăciunului întâlnescĭ grupe de băieţandri şi feciorĭ holtei sfătuindu-se între dênşii. Şi óre despre ce se sfătuiescŭ ei? 1) Apoi étă: ei se sfătuiescŭ şi se numĕră sĕ védă, firea-arŭ în stare sĕ facă o *bere*? 2) Cine sĕ le fiă *gazda*? 3) Unde sĕ mérgă ca *lăturenĭ*?

Décă se potŭ strînge şi înţelege 15—20 de junĭ laolaltă, societatea lorŭ se numesce: „bere". Acésta o ţinŭ în casa acelui proprietarŭ, care nu are copii micĭ, care se pricepe, e meşterŭ în trebile berei, şi décă se învoiesce a-i primi feciorii îlŭ numescŭ: *gazda lorŭ.*

Aicĭ îşĭ alegŭ mai întâiu: *tisturile berei*, şi anume: *2 vătavĭ*, unulŭ mare şi unulŭ micŭ, *2 colcerĭ* şi 2 *căprarĭ.* Aceştĭ şése dimpreună cu gazda formézá comitetulŭ berei. Cu consensulŭ celorlalţĭ feciorĭ, dênşii cumpĕnescŭ, că óre în care comună din apropiere ar fi mai cu cale sĕ mérgă ca *lăturenĭ.* De comunŭ aceea o alegŭ, unde au mai mulţĭ cunoscuţĭ şi prietinĭ.

Hotărîtă fiindŭ comuna, îşĭ trimitŭ acolo 3—4 *tîrgaşĭ*, sĕ facă *tocméla.* Acésta se întêmplă aşa, că ei îşĭ spunŭ numĕrulŭ participanţilorŭ din berea lorŭ, éră ceia facŭ asemenea. De cumva într'o parte suntŭ cu 4—5 mai mulţĭ, disproporţia acésta o aplanéză când vine vorba despre întâietate, adecă: de cumva berea din satulŭ *M.* are de esemplu cu 4—5 feciorĭ mai puţinĭ, atuncĭ din acésta pornescŭ întâiaşĭ-dată lăturenii în comuna alésă, după cum se va vedé mai josŭ.

Tocméla şi tîrgulŭ suntŭ gata, le întărescŭ cu darea mânei şi cu o cină dată de gazdă, după care feciorii se ducŭ prin şeḑĕtorĭ; éră de cătră ḑiuă vinŭ acasă. Peste câteva ḑile vinŭ în *M. împuterniciţii* dela berea din *S.*, cu care s'a făcutŭ tîrgulŭ; facŭ cunoscutŭ că din societatea lorŭ, 2—3 feciorĭ d. e. s'au mutatŭ la altă bere, séu că dóră nu voiescŭ a merge ca lăturenĭ — ceea ce se întêmplă adese-orĭ; în casulŭ acesta cumpĕnindŭ tóte schimbările venite înainte într'o parte, séu în alta, se aduce apoi hotărîrea definitivă asupra întâietăţii.

Acéstă procedură o observéză şi feciorii dela celelalte berĭ; deórece în fiă-care din comunele, ce se vorŭ înşira mai josŭ, se forméză celŭ puţinŭ două berĭ, Monorulŭ însĕ are trei, fiind-că are la 1500 de locuitorĭ.

Séra după cină, la fiă-care gazdă se dă signalulŭ c'unŭ buciumŭ din cornŭ de bou, frumosŭ lucratŭ. La auḑulŭ acestuia, toţĭ feciorii din bere se adună acolo, se aşéḑă în jurulŭ mesei şi învaţă a colinda deosebite colinḑĭ. Acésta o facŭ de 2—3 orĭ în sĕptĕmână. Când suntŭ bine pregătiţĭ, sosesce şi ajunulŭ sfântului Crăciunŭ.

De pe la órele 8 diminéţa stradele vermuiescŭ de copilaşĭ şi copile de 6—10 anĭ, carĭ, în grupurĭ de câte 5—8 inşĭ, vinŭ înaintea fiă-cărei case şi strigă: „Co-lă-cei!" de unde şi capĕtă de regulă colăcei; ér în alte localităţĭ, în locŭ de colăcei li-se dă mere, nucĭ etc. Acésta duréză până cam după amiéḑĭ. Dela órele două apoi începŭ copiiĭ dela 10—15 anĭ a umbla cu stelele, câte 2—3 laolaltă. Aceştia intrândŭ în casă, cântă una séu două colinḑĭ, după carĭ *alduiescŭ*, ca căsenii sĕ ajungă mulţĭ anĭ cu pace şi sănĕtate, Crăciunulŭ, anulŭ nou ş. a.; apoi îşĭ primescŭ plata în colăcei mai marĭ ca ai copilaşilorŭ. Cu stelele umblă cam până la órele 6. Dela acestŭ timpŭ începŭ a veni *colindătorele*: Românce, Sasce, Unguróice şi Ţigance lipsite; acestea însĕ colindă numai la ferestri, unde li-se dă apoi şi *mila.*

Pe la órele 8 séra se adunau representanţii comitetului comunalŭ, curatorii bisericescĭ şi ai senatului şcolasticŭ, în locuinţa primarului şi ca atarĭ împărţescŭ satulŭ în atâtea părţĭ câte berĭ suntŭ.

Dela fiă-care bere se află acolo vătavii, carĭ după-ce li-se comunică numĕrulŭ *Cioturilorŭ* (caselorŭ), se depărtéza, éră înţelepţii satului rĕmânŭ şi ospĕtéză. Vătavii se ducŭ d'aci oblu la gazdele lorŭ unde suntŭ aşteptaţĭ, îşĭ dau rapor-

Pregătirĭ pentru conferenţă.

Comitetulŭ alegĕtorilorŭ românĭ din *oraşulŭ şi comitatulŭ Braşovului* a decisŭ în şedinţa sa plenară de erĭ, ca sĕ se convóce o *adunare generală* a alegĕtorilorŭ românĭ din întregŭ comitatulŭ pe ḑiua de Vinerĭ în 3 (15) Ianuarie 1892 la órele 11 a. m. în sala otelului Nr. I.

*

Invitare. In urma recercărei comitetului centralŭ electoralŭ din Sibiiu, pentru a alege 4 delegaţĭ pentru cele douĕ cercurĭ electorale ale nóstre, cu scopŭ de a lua parte la *conferinţa naţională*, ce se va convoca pe ḑiua de 18 Ianuarie în Sibiiu: subscrisulŭ am onóre a învita pe domnii alegĕtorĭ dietalĭ ai comitatului nostru Bistriţă-Năsĕudŭ, la o conferinţă pe *Marţĭ în 12 Ianuarie* a. c. la 11 óre înainte de amiaḑĭ, ce se va ţiné în sala cea mare a hotelului Cetăţei în Bistriţă.

Obiectulŭ acestei conferinţe va fi: alegerea alorŭ 4 delegaţĭ, pentru cele douĕ cercurĭ electorale ale comitatului nostru Bistriţă-Năsĕudŭ, cu menirea de a lua parte la conferinţa din Sibiiu; precum şi eventuală dare de instrucţiune, şi propunerĭ.

Bistriţă, în 4 Ianuarie 1892.

Preşedintele clubului electoralŭ românŭ din com. Bistriţă-Năsĕudŭ.
Gabrielŭ Manu,
advocatŭ.

*

Convocare. Avêndŭ în vedere evenimentele politice fórte schimbăciόse, precum şi nestabilitatea afacerilorŭ parlamentare şi administrative din multŭ sguduita nóstră patriă, carĭ ca cu putere de vaporŭ suntŭ scóse din cursulŭ legalŭ, precum şi în urma avisului datŭ din partea comitetului centralŭ electoralŭ alŭ partidului naţionalŭ dela 3 cur. pentru alegerea de câte 2 delegaţĭ spre a representa pe alegĕtorii românĭ dietalĭ din Cercurile Reghinŭ şi Gernisigŭ la conferenţa generală electorală, ce se va convoca, 'mĭ iau voia a conchiema pe toţĭ alegĕtorii românĭ din amintitele 2 cercurĭ la o consultare pe ḑiua de 14 Ianuarie st. n. la 2 óre d. a. în cancelaria subscrisului, eventualŭ în sala otelului orăşenescŭ din locŭ.

Pentru comitetulŭ alegĕtorilorŭ din cerculŭ Reghinŭ.

Reghinŭ, la 4 Ianuarie 1893.

P. Barbu.
preşedintele com.

*

Convocare. Alegĕtorii românĭ aparţinĕtorĭ partidului naţionalŭ românŭ din cerculŭ electoralŭ alŭ Făgăraşului şi Arpaşului inferiorŭ prin acésta se învită la conferinţa generală, care se va ţiné la 15 Ianuariu 1892 st. n. la Făgăraşŭ în „Hotelŭ Lauritsch" la 10 óre a. m.,—pentru designarea a 4 delegaţi la conferinţa naţională proximă, şi eventuale propunerĭ.

Făgăraşŭ, 4 Ianuariu 1892.

Pentru clubulŭ electoralŭ:
B. Raţiu. **Dr. A. Micu.**

*

Convocare. Alegĕtorii românĭ din *cerculŭ electoralŭ alŭ Aiudului* suntŭ convocaţĭ la conferenţa electorală ce se va ţiné Joi în 14 Ianuariu st. n. a. c. la 3 óre p. m. în localulŭ cassei de păstrate „Patria" din opidulŭ Blaşiu.

Obiectele conferenţei suntŭ:

1. Alegerea a doi delegaţĭ pentru conferenţa generală a alegĕtorilorŭ românĭ, ce se va ţiné în Sibiiu.

2. Consultare asupra ţinutei nóstre politice.

Blaşiu, în 7 Ianuariu n. 1892.

I. M. Moldovanu, m. p.

*

Alegĕtorii românĭ din cercurile electorale ale oraşului Alba-Iulia, Vinţulŭ de josŭ şi Ighiu, suntŭ convocaţĭ la o adunare generală în Alba-Iulia prin următorulŭ Apelŭ:

Apropiindu-se de nou alegerile pentru dieta Ungariei, bărbaţii conducĕtorĭ ai partidului naţionalŭ românŭ prin conclusulŭ comitetului centralŭ au aflatŭ de lipsă întrunirea unei conferinţe generale pentru toţĭ alegĕtorii românĭ din Transilvania şi Ungaria, care conferinţă se va ţiné câtŭ mai curêndŭ în Sibiiu. Subscrişii membrii ai clubului alegĕtorilorŭ românĭ din acest comitatŭ prin acésta convocămŭ la Alba-Iulia pe ḑiua de 11 Ianuariu 1892 st. nou antemedie pe toţĭ alegĕtorii din cercurile A.-Iulia oraşŭ, Ighiu şi Vinţulŭ de josŭ pentru alegerea de delegaţĭ la conferinţa generală. Onoratŭ Domniata eştĭ rugatŭ a aduce acésta convocare la cunoscinţa alegĕtorilorŭ românĭ din comuna Domniei tale şi celorŭ din jurŭ şi a stărui ca sĕ se presenteze câtŭ mai numĕroşĭ la acéstă adunare.

Alba-Iulia în 4 Ianuariu 1892.

Mateiu Nicola, adv. **Rubinŭ Patiţia,** adv.
Nicolau Florescu, mp. proprietarŭ.

*

Din *Caransebeşŭ* primirămŭ următórea telegramă în 7 Ian. séra.

Convocŭ adunarea alegĕtorilorŭ din *cerculŭ Caransebeşului* pe *Joi 14 Ianuarie* stilŭ nou la Caransebeşŭ, Hotelŭ Schwab la 12 óre,

Ionaşiu,
preş.

*

Coşiocna, 5 Ianuarie 1892.

După ce timpulŭ e fórte scurtŭ până la ḑiua proiectată de a se ţiné adunarea generală a alegĕtorilorŭ românĭ din Ungaria şi Transilvania, vĕ rogŭ sĕ binevoiţĭ a da locŭ următórei *invitărĭ*.

Subscrisulŭ învită cu tótă onórea pe toţĭ alegĕtorii românĭ ai cercului electoralŭ Coşiocna la o conferinţa prealabilă pe ḑiua de 11 Ian. s-. n. 1 óră p. merid., care se va ţiné în şcóla gr. cat. a Coşiocnei.

Ioanŭ Hossu,
Preşedinte alŭ clubului electoralŭ Coşiocna.

*

Convocare. Comitetulŭ centralŭ electoralŭ alŭ partidului naţionalŭ românŭ din *comitatulŭ Coşiocnei şi urbea Cluşiu*, prin acestea convócă pe alegĕtorii românĭ din douĕ cercurĭ ale urbei Cluşiu şi din cercurile electorale ale Geloului şi Coşiocnei la adunarea generală, ce se va ţiné în 14 Ianuarie st. n. 1892 la 11 óre diminéţa în urbea Cluşiu în localitatea „Casinei române."

Obiectulŭ acestei adunărĭ:

1. Alegerea a câte doi delegaţĭ la adunarea generală electorală română, ce se va ţiné în decursulŭ acestei lunĭ în Sibiiu.

Din şedinţa comitetului clubului electoralŭ românŭ ţinută în 5 Ianuarie st. n. 1892.

In numele comitetului electoralŭ:
Iuliu Coroianu, preşedinte. **Dr. Georgiu Ilea,** secretarŭ.

*

Convocare. Alegĕtorii românĭ din cerculŭ electoralŭ alŭ *Baiei de Crişŭ*, suntŭ rugaţĭ a se presenta la adunarea generalŭ ce se va ţiné Joi în 2 (14) Ianuarie 1892 la 11 óre a. m. în sala dela „Hotelulŭ Naţionalŭ" în Bradŭ.

Obiecte: 1. Alegerea biroului conferinţei. 2. Alegerea a doi delegaţĭ pentru conferinţa naţională ce se va ţiné în Sibiiu câtŭ mai curêndŭ. 3. Constituirea clubului electoralŭ. 4. Alte propunerĭ eventuale.

Bradŭ, la 25 Decemvre 1891.

Vasiliu Damianŭ, preşedinte. **Ioanŭ Germanŭ,** secretarŭ.

*

Convocare. Alegĕtorii românĭ din *cerculŭ electoralŭ zelahanŭ* prin asta suntŭ conchemaţĭ şi pe calea publicităţii a se întruni la conferinţa, ce se va ţiné în Stircĭ localitatea scólei la 14 Ianuarie 1892 órele 11 a. m.

Obiectele conferinţei: alegerea delegaţilorŭ necesarĭ la marea conferinţă din Sibiiu şi eventualŭ alte propunerĭ privitóre la alegerile de deputaţĭ.

Ioanŭ Nichita,
v.-preşedintele clubului electoralŭ.

*

Convocare. Alegĕtorii românĭ din cerculŭ electoralŭ alŭ Haţegului îndreptăţiţĭ la alegerea de deputaţĭ dietalĭ, suntŭ învitaţĭ a se înfăţişa pe 16 Ianuariu 1892 st. n. la 10 óre a. m. aicĭ în Haţegŭ, spre a alege 2 delegaţĭ pentru conferinţa generală a alegĕtorilorŭ românĭ din Ungaria şi Transilvania, ce se va ţiné la Sibiiu în celŭ mai scurtŭ timpŭ. Cu asta ocasiune se vorŭ desdesbate şi eventuale propunerĭ.

Haţegŭ, în 7 Ianuariu 1892 st. n.

Din încrederea mai multorŭ amicĭ de principii:
Ioane Ianza, v. preşed. **M. Bontescu,**

*

Convocare. Basaţĭ pe împuternicirea primită dela comitetulŭ centralŭ, convocămŭ pe toţĭ Românii alegĕtorĭ din comitatulŭ Têrnavii marĭ, (cercurile electorale Cohalmŭ, Sighişóra, Agnita şi Mediaşŭ) la conferinţa electorală ce se va ţiné Joi în 14 Ianuarie s. n. la 1 óră d. am. în hotelulŭ „Strugurŭ de aurŭ" în Mediaşŭ, avêndŭ de obiecte:

1) eventuala reconstituire a clubului electoralŭ.

2) alegerea a câte 2 delegaţĭ pentru fiă-care cercŭ electoralŭ la conferinţa generală, ce se va ţiné la 8 (20) Ianuarie în Sibiiu.

Mediaşŭ, 6 Ianuarie s. n. 1892.

Ioanŭ Moldovanŭ, protopopŭ. **Dionisiu Romanŭ.** c. adv.

*

Convocare. Subscrişii au onóre a învita pe toţĭ alegĕtorii românĭ din cerculŭ electoralŭ alŭ Huniădórei la o conferinţă electorală ce se va ţiné Joi în 14 Ianuariu st. n. 1892 la 10 óre a. m. în „Hotelulŭ-Glasbrener" din Huniădóra. La ordinea ḑilei va fi alegerea a doi delegaţĭ pentru conferenţa generală convocată la Sibiiu.

Huniădóra, 8 Ianuarie st. n. 1892.

Nicolae Munteanu. **Ioanŭ Popŭ.** protop. gr. cat.
Nicolau Stoichiţa.

CRONICA POLITICĂ.

— 28 Decemvre.

— La 24 Decemvre st. v. **s'a închisŭ dieta ungară.** Discursulŭ tronului constată cu mulţumire, că raporturile cu tóte puterile, fără deosebire, suntŭ cele mai amicabile. Alianţele oferŭ garanţiă pentru susţinerea păcei pe câtŭ va fi posibilŭ; armata comună şi armata teritorială (honveḑimea) documentéză progresŭ constantŭ. Discursulŭ tronului apoi accentuéză raporturile comerciale cu Germania, Italia, Elveţia şi Belgia, apoi ḑice, că *şi cu vecinii dela sud-ostŭ* se vorŭ începe în curêndŭ negociărĭ; constată mai departe mare progresŭ pe terêmulŭ politicei de comunicaţiune; venitulŭ căilorŭ ferate de statŭ a crescutŭ şi e speranţă, că în scurtŭ timpŭ se vor puté asigura pentru durată, în contra periculului, ţinuturile, carĭ adese-orĭ sunt ameninţate de inundărĭ; darea pe consumŭ şi rĕscumpĕrarea regalielorŭ a avutŭ în privinţa economiei de statŭ resultate favorabile. Discursulŭ tronului apoi ocupându-se cu administraţia de statŭ ḑice, că problema guvernului va fi de-a presenta câtŭ mai curêndŭ acele proiecte de lege, carĭ se referescŭ la or-

---

tulŭ şi cam pe la 9 óre feciori din fiă-care bere bucinândŭ din triştie (fluerŭ) şi chiuindŭ pornescŭ la colindatŭ în casele raionului lorŭ. Intrândŭ înlăuntru se aşéză în mijloculŭ casei în formă de cercŭ şi punêndu-şĭ fiă-care mânile pe vecinulŭ d'adrépta şi d'a stânga, începŭ a colinda aşa, că jumĕtate din ei încă nu încheiă bine unŭ versŭ, când cealaltă începe altulŭ, d. e.

„Ale cui suntŭ aste case,
Aşa 'nalte şi frumóse.

Când prima jumĕtate din cercŭ ajunge la cuvêntulŭ „case", cealaltă începe: „Aşa 'nalte şi..." Sfêrşindŭ cu colinda *îndatorată*, la rugarea stăpânului casei, feciorii colindă şi aşa ḑisele *colinḑĭ menite*, în carĭ se amintescŭ numele părinţilorŭ copiilorŭ şi celorlalţĭ, carĭ aparţinŭ acelei familii.

Finindu-şĭ colindele celŭ mai bunŭ de gură începe sĕ *alduéscă* (ureze) ḑiua nascerii, anulŭ nou şi bobotéza, carĭ după Crăciunŭ urméză şi numai după acésta îşĭ primescŭ plata: unŭ colacŭ numai ceva mai micŭ ca rotiţa dela teleguţa plugului.

După feciorĭ vinŭ la colindatŭ *insurăţeii*, câte 6—10 inşĭ, déră numai la casele, carĭ voiescŭ a-i primi. Acestora nu li-se dau colacĭ, ci numai câte unŭ păharŭ de vinarsŭ, séu câţĭva creiţarĭ.

Se întêmplă, că feciorii dela berĭ, până pe la órele 3 după mieḑulŭ nopţii nu sfêrşescŭ cu colindatulŭ, în casulŭ acesta la casele unde n'au fostŭ, colindă în ḑiua de Crăciunŭ după ce esŭ din vecerniă (inseratŭ).

A doua ḑi de Crăciunŭ este ḑiua pornirii şi sosirii lăturenilorŭ. După ce iesŭ din biserică, feciorii se ducŭ pe la casele lorŭ şi prânḑescŭ; apoi cei ce au sĕ mérgă ca lăturenĭ, înschimbaţĭ în haine frumóse cu pene de *bóltă* în cuşmele cele negre şi de câte 5 dm. de lungĭ, plecate într'o lature, cu năframă de mătasă atêrnată de grumazĭ şi aruncată pe spate, cu altă năframă mai mică după curea (şerparŭ) şi cu o bêtă nouă în mână, — se adună cu toţii la gazda lorŭ şi cu acésta în frunte pornescŭ chiuindŭ în şirurĭ de câte patru către comuna alésă. Sosiţĭ aicĭ se aşéḑă la gazdă, care primesce din partea colegului sĕu recomandarea *tisturilorŭ* şi ca presentŭ unŭ colacŭ mare. Gazda aceea încă îşĭ recomândă pe vătavii, colcerii şi căprarii sĕi. Vătavii noi sosiţĭ dau celora ca cinste éră unŭ colacŭ. Când vine apoi aceea ca lăturenĭ, éră dau cinste îndĕrĕtŭ. In timpulŭ acesta mesele se încarcă cu mâncărĭ şi beuturĭ, cu toţii se punŭ la masă fără de nicĭ o poveste, îşĭ amuţescŭ fómea câtŭ se póte mai iute, căcĭ afară îi aştéptă c'unŭ dorŭ tainicŭ fetele şi fetişórele. Lăturenii mândri iesŭ în grădină şi jócă până séra. — Preste nópte, jumĕtate din lăturenĭ cu vătavulŭ şi adjutanţi sĕi petrecŭ în libovŭ la vătavulŭ celŭ mare, éră cealaltă jumĕtate la vătavulŭ celŭ micŭ.

Ospăţulŭ acesta îlŭ dau vĕtavii din comuna respectivă fără de a pretinde dela feciorĭ nimicŭ.

Diminéţa se întrunescŭ cu toţii la gazdă, unde prânḑescŭ şi apoi eşindŭ la largŭ se jócă până la améḑŭ când se bagă în casă şi prânḑescŭ. După masă îşĭ iau rĕmasŭ bunŭ dela toţĭ şi tóte şi pornescŭ către casă, petrecuţĭ fiind cu ceteraşii de către feciorĭ şi fete până afară din satŭ. In ḑiua următóre vinŭ aceia la aceştia şi érăşĭ petrecŭ atâta timpŭ la olaltă. Mâncarea ce o mănâncă la gazdă cu toţii la olaltă o aducŭ feciori din bere şi anume fiăcare e obligatŭ a aduce pe ḑi 3 blide cu plăcintă, *găluşce* cu carne, brânḑă precum şi alte mâncărĭ *românescĭ.*

Beutura o cumpĕră în comunŭ şi o păstréză în cămara gazdei şi la mandatulŭ vătavilorŭ şi alŭ gazdei, Colcerulŭ, la care se află cheile, în totŭ decursulŭ petrecerei servesce din dênsa la masă, atâta câtŭ cere lipsa. In cămara gazdei se ţinŭ şi vestmintele lăturenilorŭ veniţĭ, pe acestea le primesce în samă şi rĕspunde de ele Căprarulŭ. Totŭ în cămara gazdei se păstréză şi colacii primiţĭ dela colindatŭ. Pe la anulŭ nou, feciorii din fiă-care bere îşĭ facŭ socotéla despre cheltuiala avută cu musica şi beu-

ganisarea administrației și totodată la întroducerea tribunaleloră administrative. Pe terêmulă justiției încă s'a făcută multă, ér pe terêmulă instrucțiunei publice s'a luată o mĕsură importantă pentru cultura generală prin care se voră asigura acele resultate pentru massele marĭ ale poporului, pe carĭ a le ajunge este problema de căpetenia a statului culturală.

— Precum spună diarele din Pesta, s'a pornită o estinsă mișcare din partea Evreiloră cu scopă de-a face sĕ i-se dea și **religiunei mosaice deplina egală îndreptățire** în Ungaria. Dilele acestea s'a ținută o mare conferență în Pesta unde perciunatulă „patriotă" Dr. Wilhelm *Vázsónyi* a cetită textulă unui memoriu, în care se accentuéză necesitate recepțiunei religiei mosaice și egala ei îndreptățire în stată cu celelalte religiunĭ, respective confesiunĭ. Memoriulă a fostă primită de conferență și s'a alesă apoi ună comitetă esecutivă, care sĕ lucreze în sensulă puncteloră propuse în memoriu.

— Din causa acestei agitațiunĭ a și pățit'o guvernulă unguresců cu „puternicii" sĕi sprigínitorĭ perciunațĭ din Clușiu. E vorba, că aceștia au ținută la 3 Ianuarie n. o conferență în Clușiu, în care au hotărîtă ca la viitórele alegerĭ de deputațĭ, ei sĕ sprigínéscă *numai* pe acei candidațĭ, fiă de orĭ și care partidă, carĭ voră lua în programulă loră îndatorirea de-a lupta pentru *deplina egală îndreptățire religionară a loră și pentru căsĕtoria civilă.* Afară de-acestea au mai redactată ună apelă, ce se va trimite tuturoră comuneloră bisericescĭ mosaice, provocându-le la o astfelă de ținută în luptele electorale viitóre. Apelulă a fostă subscrisă de fórte mulțĭ jidanĭ „patrioțĭ".

— Afacerea Chadourne s'ar păré, că e pe cale de a fi resolvată. **Guvernulă bulgară**, ca sĕ-șĭ esplice atitudinea și vederile sale privitóre la acéstă afacere, a **dată ună memoriu** cătră Pórtă, care espune în modă amĕnunțită punctele *de jure* (de dreptă) și *de facto* (de faptă) în privința cunoscuteloră mĕsurĭ, ce a luată câteva dile înainte față cu diaristulă francesă. Memoriulă apĕră dreptulă de espulsare, amintesce espulsarea supușiloră rușĭ, ba chiar și a unui cetățénă grecă și a altoră supușĭ streinĭ, amintesce apoi nota circulară dela 27 Noemvre 1886 a ministerului afaceriloră streine agențiiloră diplomatice din Sofia, în care se dice, că streinii, carĭ se amestecă în alegerĭ potă sĕ fie espulsațĭ. Acésta a înțeles'o și a luat'o la cunoscință și agenția francesă fără a face obiecțiunĭ. Memoriulă amintesce, că România și Sĕrbia în perioda capitulațiunilor esercită în casurile analóge deplina lor putere de-a espulsa pe streinii suspecțĭ, orĭ primejdioșĭ. Memoriulă termină dândă espresiune speranței, că guvernulă Republicei francese, în sentimentele sale de dreptate, va binevoi a reveni asupra decisiunei sale și a restabili raporturile diplomatice dintre Francia și Bulgaria.

— O scire telegrafică din Roma asigură, că **ministrulă italiană de justiție și-a dată dimisia.** Scirea acésta a făcută o adêncă impresiune asupra cercuriloră politice.

— Diarulă „L'Independance Belge" scrie, că fóia americană „New York Herald" va comunica ună articulă de sensație intitulată „Pace și bunăvoință" în care ar afirma, că **Bismarck va relua în curênd puterea.** Numita fóiă dice, că a primită o scire din Berlină privitóre la împăcarea „micului" împĕrată germană cu „marele" cancelară de mai ierĭ, alaltăierĭ. Cele dintêiu tratative suntă deja terminate și după puțină timpă împăcarea va fi ună faptă împlinită. Wilhelm II, dice acelașĭ diară, și-a urmată poporulă. Elă a înțelesă, că fiiulă nu trebue sĕ se despartă de servitorii tatălui. Bismarck decĭ va relua afacerile și le va conduce cu mai multă înțelepciune și liniște, ca până acuma. Lungile plimbărĭ dela Friedrichsruhe i-au dată sĕ înțelégă mai bine, decâtă mănuirea afaceriloră țĕrii, ce suntă micimile omenescĭ. Elă déră va puté sĕ realiseze planurĭ zidite de multă timpă, carĭ planurĭ voră mișca întrégă Europa și voră asigura pacea lumei.

— Vorbindă despre distincțiunea, cu *„marea cruce a ordinului Sf. Stefană"* ce i-s'a făcută marchisului di Rudini din partea M. S. monarchului nostru, „Fremdenblatt" dice: De sigură, că acéstă distincțiune este a se considera *ca o deosebită recunóscere a politicei de pace*, ce urméză bărbatulă conducĕtoră italiană, care șĭ-a câștigată merite așa de marĭ cu privire la consolidarea întreitei alianțe și cu privire la tratatele comerciale de mare importanță. Impregiurarea, că Majes. Sa a distinsă cu „ordinulă Sf. Stefană" pe bărbatulă, care e pusă în frunte din încrederea regelui Umberto și a națiunei italiene, este o nouă dovadă de bunele raporturĭ dintre cele două state vecine aliate—și acésta o salută cu bucuriă orĭ-care sinceră amică ală păcei.

SCIRILE DILEI.

— 28 Decemvre.

Călĕtoria M. S. Regelui României. Regele României și prințulă moștenitoră au sosită în 4 Ianuarie n. la $3^1/_4$ óre în Budapesta. Au fostă primițĭ la gară de M. S. monarchulă nostru, Archiducele Eugeniu, președintele consiliului, contele Szapary, ministrulă României, d. Ghica, autoritățile militare și municipale și de ofițerii regimentului ală 6-lea de infanteriă ală cărui colonelă proprietară este Regele Carolă. Cei doi Suveranĭ și Prinții s'au salutată și îmbrățișată în modă fórte cordială; Regele Carolă purta uniforma regimentului sĕu austriacă; onorurile s'au făcută de o companiă a regimentului ală 6-lea; musica a cântată imnulă românescă. După inspecția companiei de onóre și presentările, s'au dusă cu toții la castelulă din Buda. — Cei doi Suveranĭ erau în cea dintâiu trăsură și Prinții în cea de a doua. O mulțime enormă a aclamată cu entusiasmă pe Regele în totă drumulă dela gară la castelă. Ună prândă s'a dată la Curte în onórea regelui Carolă, la care au luată parte afară de regele Carolă și de împĕratulă, archiducele Eugeniu, contele Szapary, d-nulă Ghica, suita regală și înalții demnitarĭ ai Curței. Regele Carolă a plecată séra la Milană cu drumulă de fieră de Sudă. O telegramă din Roma spune, că Regele Umberto a trimisă pe adjutantulă sĕu la Milană, ca sĕ salute pe Regele Carolă, care era așteptată de alaltăerĭ. Regele Carolă va rĕmâne în Italia până la jumĕtatea lui Ianuarie.

***

Scirĭ personale. Scirea ce am adus'o despre bolnăvirea d-lui *Vincențiu Babeșă* spre părerea nóstră de rĕu s'a confirmată. D-sa s'a bolnăvită greu de influenză; o telegramă, ce-o adreséză însĕ fiiulă D-sale Dr. E. Babeșă „Luminătorului", spune însĕ, că de Dumineca trecută încóce se află mai bine, dér adauge fiiulă d-sale, „la mișcările politice la nicĭ ună casă nu va puté participa".

***

Darŭ pentru școlă și biserică. D-lă *Nicolae Bocașiu* din Orăștiă a dăruită pentru biserica română gr. o. din Cigmeu odată două icóne marĭ și frumóse, ér în altă rêndă doi praporĭ frumoșĭ. De-asemenea d-lă *Georgiu Popă*, preotulă din Geoagiulă inferioră, a dăruită pentru noua școlă din Cigmeu tabelele de părețĭ de T. Roșescu, în numĕră completă de 24 esemplare. Dăruitoriloră li-se esprimă pe acéstă cale sinceră mulțumită din partea d-lui parochă I. Crișianu din Cigmeu.

***

De ale armatei. Diarele din Austria anunță, că înarmarea cavaleriei austro-ungare cu carabina nouă de repetiția de 8 mm. se va termina sĕptămâna acésta. Cavaleria miliției teritoriale va fi înarmată cu arma acésta în primăvéra anului 1892, așa că până la tómnă tótă cavaleria austro-ungară va purta noua carabină.

***

Măcelarii și rĕpausulă de Duminecа. Ministrulă unguresců de comerciu a decretată printr'o ordinațiune mai nouă a sa, că măcelarii și cârnățarii suntă scoșĭ de sub obligămêntulă legei privitóre la rĕpausulă de Dumineca. Ei nu numai că-șĭ potă vinde articulii loră și în dilele obligate pentru rĕpausă, dér până la 11 óre a. m. îi potă și transporta.

***

D-lă generală Iacobă Lahovari ministrulă de rĕsboiu ală României, a fostă decorată de M. S. Regele cu ordinulă Corona României în gradulă de comandoră. — Cu acelașĭ ordină și în acelașĭ gradă a fostă decorată și d. Sturdza-Skeianu, fostă ministru.

***

Dr. Plener, conducĕtorulă stângei germane din parlamentulă austriacă, după cum spune o telegramă din Viena, va fi numită în primăvéra viitóre ministru plenipotențiară ală Austriei în Berlină.

***

Comande de puscĭ pentru armata italiană. Fabrica din Steyr a primită dela guvernulă italiană ordine pentru fabricarea unei sume marĭ de puscĭ cu repetiție. Acésta se comentéză fórte multă în cercurile politice.

***

Vice-regele egiptênă, pașa *Tevfik*, după cum anunță o telegramă din Cairo, a murită de influenză în 7 Ianuarie n. Tevfik pașa a fostă fiulă celă mai bĕtrână ală pașei Ismailă și s'a născută la 1842, la 1866 a fostă recunoscută de Sultanulă, ca următoră ală tatălui sĕu.

***

Corulă vocală română din Biserica-albă arangiază Marțĭ în 31 Decemvre st. v. 1891 (12 Ian. st. n. 1892) adecă în preséra de Sân-Văsîiu (anulă nou) în localitățile reuniunei germane „Burg" o *producțiune de cântărĭ.* Programulă este următorulă:

1. Ouverture la „Hofnar" de Müller, esecutată de capela militară a reg. c. r. de inftr. Nr. 43. 2. „Craiu nou" (lună nouă) operetă în 2 acte de V. Alexandri, musica de C. Porumbescu.

Persónele:

Moșă Corbu, cimpoieră bĕtrână.
Bujoră, căpitană de jandarmĭ.
Leonașă, tînĕră.
Ispravniculă, (judele satului.)
Anica, o orfană.
Dochița, tînĕră țĕrancă.
Fete, flăcăi de munte. Gendarmĭ.

Cântecele acestei bucățĭ le acompaniéză orchestra militară.

3. „Chinesii", scenă comică de Iosef Steidler, instrumentată de R. Greipel și esecutată de unii membri ai corului vocală pe lângă acompaniarea orchestrei militare. 4. „Estudiantina Espagniola" séu „Studenții spaniolĭ" de corulă vocală, care cu acompanierea orchestrei va produce piesele de cântare:

a) „Anna noiva" din „Dona Joanitta".

b) „Funiculi funicula", cântecă populară „di piedigrotta" de L. Denza.

c) „Bolero", cântecă spaniolă de Emile Bourgeois.

Urméză joculă și felicitare la anulă nou.

---

tura, și dupăce se răfuescă, plătindă fiăcare partea sa cam de 1 fl. 40 cr. și apoi îșĭ *împărțescu colacii*, — de aicĭ se deduce și proverbiulă. Acéstă trébă gătându-se, fetele din raionulă unei berĭ, cinstescă pe feciorĭ c'ună prânză, care se întêmplă éră la gazdă, și după acésta iesă cu toții la jocă, care este celă din urmă dintre jocurile Crăciunului.

Joculă cu țurca încă este obicînuită pe la Crăciună și Anulă nou.

Aceste datine de Crăciună, și mai cu sémă berea și lăturenii, se țină în următórele sate: 1.) Dumbrava, 2.) Ripa superióră, 3.) Ripa inferióră, 4.) Luieriu, 5.) Sĕcală, 6.) Monoră, 7.) Gledină, 8.) Șieuță, 9.) Ardană. 10.) Frijă. 11.) Sebeșulă de susă, 12.) Rusciorŭ (Sebeșulă de josă). Primele 5 comune aparțină comitatului Murĕșă-Turda; éră celelalte 7 comitatului Bistrița-Năsĕudă. Numele maghiarisate ale acestoră comune curată românescĭ, în carĭ afară de notarișă și câte ună Jidovă, nicĭ cu lampa lui Diogene nu vei fi în stare a găsi vre ună descendentă Arpadiană, pe charta respectiveloră comitate suntă însemnate cu: 1.) Liget, 2.) Felsö-répa, 3.) Alsó-répa, 4.) Lövér, 5.) Erdö-sakál, 7.) Gledény, Monor, 8.) Kis-sajo, 9.) Ardány, 10.) Friss, 11.) Felsö-sebes, 12.) Also-sebes.

Comunele acestea suntă situate pe sub muntele Poiana Tomii și pe sub ramurile sale, așa-déră *de lăturĭ* de cealaltă lume, de aci derivatulă „lăturenĭ". Conceputulă bere este însa-șĭ beutura bere. Bĕtrânii de astădĭ, între 70 și 80 de anĭ, spună, că în nescarĭ căldărĭ se ferbea bere adevĕrată, din orză, ovĕsă și sĕcară mestecate laolaltă. Se întovĕrășiau mai mulțĭ inșĭ, cumpĕrau o căldare, o așediau la unulă mai *găzdacă* avută dintre dênșii. Fiă-care tovarășă aducea o anumită mĕsură de amestecătură din bucatele pomenite și astfelă berea fértă o petreceau pe la Crăciună, cu lăturenii, carĭ le veneau.

Pe la anulă 1764, dintre comunele amintite, numai Monorulă, Gledinulă și Șieuțulă au fostă militarisate, aparținêndă la regimentulă ală II română de graniță dela Năsĕudă.

Cu ceva mai târdiu, se dice, că s'ar fi făcută pașĭ la forurile militare de atuncĭ, ca sĕ se caseze petrecerile cu berea și lăturenii; însĕ ună ofițeră germană de rangă înaltă li-ar fi dată contrariloră următorulă rĕspunsă: „Wie die Sünden, so werden auch die Gebräuche und Gewohnheiten geerbt, die walachische Jugend tragt keine Schuld daran; denn diese ist eine altrömische Gewohnheit."*)

Patronulă Țiganului.

Totă vĕdêndă Țiganu 'ntr'una,
  Mai pe toțĭ de a rîndu'n sată,
Că facă praznică și pomană
  Cu beută și de mâncată,
Pe la dile marĭ, anume,
  Când le e patronulă loră,
Intr'o bună diminéță
  Hai, și lui îi vine doră,
Ca și elă vr'ună sfântă sĕ-șĭ iea,
  Praznică mare ca sĕ dea.

* *

Popa dice:
  — Uit'te-ascultă,
Sfântu-Axente-i-ală lui Frunză,
  Sfântulă Gheorghe ală lui cutare;
Unii țină, chiar lume multă,
  Pe Vasilie celă Mare.
Sfântă Ioană l'avuse Aga,
  Din vechime cum se scie.
— Sfântă Ioană ?!! Țiganu 'ntrébă;
  Sfântă Ioană ală meu sĕ fiă;
Când o fi sĕ-i vină diua
  Praznică dau și veseliă!
Dĕu, părinte, făr de glumă,
  Sfântă Ioană când vedĭ că vine,
Sună 'n clopotă, bate 'n tócă,
  Și la praznică hai la mine.
Popa dice:
    — Bine, bine.

* *

Trece o di, séu trei, séu patru,
  Nicĭ o sĕptĕmână bună,
Intr'o séră tóca bate,
  Clopotele tóte sună.
— Ce sĕ fiă?... sĕrbătóre?!
  Hai, Țiganu 'ntrébă 'ndată,
De-ar fi sfântă Ioană încalte,
  Bată-lă vina lui sĕ-lă bată!.!...
— Apoi chiar așa și este,
  Dice unulă, ai ghicită:
Gură-de-Aură sfântă Ioană
  Este mânĭ, s'a isprăvită!

---

*) Pe românesce: „Ca și pĕcatele se moștenescă și datinele și obiceiurile, junimea română nu pórtă nicĭ o vină, căcĭ aceste suntă datine vechĭ romane."

Pensionatŭ. Ni-se scrie, că d-lŭ Ioanŭ Oncescu, fostŭ notarŭ în cerculŭ Sebeşului săsescŭ, cu începutulŭ lui Ianuarie n. c. a fostŭ pensionatŭ la cererea-i propriă, rĕmânêndŭ însĕ cu locuinţa totŭ în Reheu, unde a fostŭ şi până acum. D-sa a funcţionatŭ ne'ntreruptŭ ca notarŭ începêndŭ dela anulŭ 1863.

***

Unŭ studentŭ românŭ din locŭ fiindŭ fórte lipsitŭ de mijlóce, pentru ca sĕ se pótă susţine, sĕ recomandă a da 4—5 óre pe sĕptĕmână din diferite obiecte. Elŭ este în stare sĕ esplice şi în limba maghiară. — Doritorii sĕ se adreseze la redacţiunea acestui diarŭ.

***

Societatea de lectură a inteligenţei române din Orăştiă şi giurŭ îşĭ va ţiné adunarea generală ordinară la 19 (31) Ianuarie 1892 la 5 óre p. m. în localităţile proprii. La acéstă adunare comitetulŭ învită prin acésta pe membrii societăţii.

***

Convenire colegială. Reuniunea română de gimnastică şi de cântărĭ din Braşovŭ va arangia *Marţĭ în 31 Decemvre v. 1891* în sala hotelului centralŭ Nr. 1 o convenire colegială cu următorulŭ programŭ: 1) *Attenhofer*: In codru, şi *Mendelssohn B*: Rĕmasŭ bunŭ codrului, corurĭ micste. 2) *Denza*: De aşŭ fi sciutŭ, cântecŭ pentru tenorŭ cu acomp. de piano. 3) *Pfeil*: Diua a apusŭ, şi *Witt*: Lacrima, corurĭ bărbătescĭ. 4) Declamaţiune. 5) *G. Dima*: Acum e miedulŭ nopţii, şi *Stefănescu*: Mândruliţă, cântece pentru sopranŭ cu acomp. de piano. 6) *Kreuzer* Terzett din opera „O nópte în Granada". 7) *G. Dima*: Douĕ inimĭ, horă pentru corŭ micstŭ cu acomp. de piano. Începutulŭ la 8 óre séra. — La acéstă convenire potŭ lua parte şi străinii recomandaţĭ de vre-unŭ membru alŭ Reuniunei pe lângă tacsa de 1 fl. de persónă. Bilete de intrare se găsescŭ la cassierulŭ Reuniunei, d-lŭ profesorŭ Vlaicu, şi séra la casă.

***

Despărţĕmêntulŭ I alŭ Asociaţiunei transilvane (comunele din comitatulŭ Braşovului) îşĭ va ţiné adunarea generală *mâne în 29 Decemvre v. la órele 10 a. m.* în Dêrstele Braşovului. La acéstă adunare suntŭ învitaţĭ toţĭ membrii şi binevoitorii Asociaţiunei din acestŭ despărţĕmêntŭ. Insinuarea membrilorŭ noi se póte face atâtŭ la d-lŭ directorŭ Ioanŭ Petricŭ şi la d-lŭ actuarŭ Andreiu Bârseanu, câtŭ şi la d-lŭ cassierŭ Arseniu Vlaicu, în Braşovŭ.

***

La universitatea din Clujiu inscrierile pentru semestrulŭ alŭ II-lea, alŭ anului 1891/2 se vorŭ începe în 11 Ianuarie n. şi vorŭ dura până în 22 Ianuarie 1892. La o întârdiere motivată póte sĕ se facă înscrierea cu învoirea decanului facultăţii, celŭ multŭ în decursŭ de trei dile şi în casurĭ escepţionale cu învoirea rectorului universităţii în decursŭ de 8 dile. Petiţiunĭ la ministeriu pentru o întârdiare de mai multŭ de 23 de dile, se vorŭ respinge.

***

Banca austro-ungară. Consiliulŭ de direcţiune alŭ băncii austro-ungare, după cum spune o telegramă din Viena, va scări percentele în sĕptĕmâna viitóre.

***

Ghiaţă şi zăpadă. După raporturile sosite la ministerulŭ de agricultură, în întrégă Ungaria este fórte puţină zăpadă. Dunărea, care înghețase prin jumĕtatea a doua a lui Decemvre până din josŭ de Mohaciu, acum s'a desgheţatŭ dela Dalya până la Galaţĭ.

***

Filoxera. In comunele Lesencze-Istvánd, Diszel, Kapolcs, Gulács, Hegymagas, Raposka şi Alsó-Zsid din comitatulŭ Zala s'a constatatŭ ivirea filoxerii şi s'au pusŭ deja sub carantină.

***

Asentare de cânĭ. Fóiei „Mil. Ztg." i-se scrie din Serajevo, că ministrulŭ de rĕsboiu a datŭ ordinŭ, că totŭ batalionulŭ de vênătorĭ şi pedestrime din provinciile ocupate sĕ-şĭ „asenteze" câte doi cânĭ, ér bateriile de munte câte unŭ câne, pe carĭ conformŭ unei îndrumărĭ sĕ-i instrueze pentru scopurĭ belice. Cânii vorŭ fi „asentaţĭ" din rassa bosniacă de cânĭ.

***

Corespondenţa Nihiliştilorŭ. Despre Nihiliştĭ sosescŭ nouĕ scirĭ din Rusia. Poliţia ruséscă a descoperitŭ, că Nihiliştii desvóltă o mare activitate. Intre mai multe epistole ce li-s'a confiscatŭ mai bătătóre la ochĭ suntŭ cele sosite din Basel, Viena şi Budapesta. Intr'o epistolă din Budapesta se dice: „Noi suntemŭ cu multŭ mai sigurĭ aicĭ, decâtŭ în Elveţia, orĭ în Anglia, dér prevedemŭ, că situaţia nóstră aicĭ nu va ţiné multŭ; apoi mergemŭ la voi, sĕ ne unimŭ."

***

Armata grecéscă se compune actualmente din 10 regimente infanteriă a 3 batalióne, 8 batalióne vênătorĭ, 3 regimente cavaleriă a 4 escadróne, 3 reg. artileriă, din carĭ 2 cu câte 7 şi 1 cu 6 baterii (120 tunurĭ) şi unŭ regimentŭ de geniu. In urma proiectului de organisare, care se va înainta în curêndŭ Parlamentului, armata va numĕra 16 regimente infanteriă a 2 batalióne, 4 regimente cavaleriă a 4 escadróne şi 4 regimente artileriă de câmpŭ cu câte 6 baterii (144 tunurĭ). Gendarmeria, care actualmente numĕră 111 ofiţerĭ şi 3631 subofiţerĭ şi soldaţĭ, se va spori asemenea.

Influenza. Din Italia se scrie, că epidemia se întinde în modŭ înspăimêntătorŭ. In Bologna suntŭ bolnavĭ 300 de recruţĭ. In Turin şi Genua epidemia e violentă; mortalitatea e mare, la Roma s'a numĕratŭ până mai ierĭ 8000 de bolnavĭ de influenză, între carĭ şi ministrulŭ Chimirri. Şi în Vaticanŭ bântue epidemia; şése cardinalĭ, între carĭ şi secretarulŭ Rampolla, zacŭ de influenză.

***

Reuniune agricolă. Mâne se va ţiné în Bucurescĭ o adunare a agricultorilorŭ din România, cu scopulŭ de a întemeia o reuniune agricolă.

***

Logodnă. D-ra *Elena St. Minovici*, sora d-lui Dr. Minovicĭ, mediculŭ legistŭ alŭ parchetului trib. Ilfovŭ, s'a fidanţatŭ cu d-lŭ *Zaharia Z. Furnică*, procuristŭ generalŭ alŭ casei D. M. Bragadiru, fabricantŭ de spirtŭ în Bucurescĭ. Felicitările nóstre tinerei părechĭ!

Convocarea nouei diete.

Noua diată, după cum se póte vedé din cele de mai josŭ, e convocată pe diua de 18 Ianuarie n. Invitarea prea înaltă adresată din partea Maj. Sale monarchului tuturorŭ municipiilorŭ şi oraşelorŭ cu dreptulŭ de-a şi trimite representanţĭ, este de următorulŭ cuprinsă:

Iubiţii mei credincioşĭ! Fiindŭ de datoria mea de domnitorŭ a pădi asupra esecutării punctuale a legilorŭ ţĕrii: după ce § 1 alŭ art. art. de lege IV din 1848 dispune, ca dieta ţĕrii sĕ se convóce în fiă-care anŭ la Pesta; şi după ce multe cestiunĭ pendente aşteptă resolvarea lorŭ câtŭ mai grabnică, pe basa raportului consiliului de miniştri am hotărîtŭ, ca sĕ *conchiemŭ pe representanţii celorŭ douĕ camere ale ţĕrii la deschiderea dietei în capitala Budapesta pe diua de 18 Februarie.*

In urma acésta vĕ însărcinezŭ seriosŭ, ca sĕ luaţĭ fără de amânare tóte dispoziţiunile, carĭ în sensulŭ legii suntŭ de lipsă, ca representanţii voştri sĕ se înfăţişeze la numita dietă în modulŭ şi numĕrulŭ, ce dispune art. de lege XXXIII din 1874 şi pentru-ca activitatea dietei sĕ se încépă fără de amânare în numita di şi în numitulŭ locŭ fără nicĭ o piedecă.

Semnaţĭ: *Franciscŭ Iosifŭ* m. p., *Iuliu Szapáry* m. p..

Cestiunea naţionalităţilorŭ în Ungaria.

Sub titlulŭ acesta, „Politik" din Praga publică următorulŭ articulŭ remarcabilŭ în fruntea numĕrului sĕu de Marţĭ:

Mişcarea electorală în Ungaria a adusŭ, în modŭ firescŭ, pe tapetŭ şi cestiunea naţionalităţilorŭ, acea cestiune, peste care puternicii dilei din Budapesta trecŭ la ordinea dilei, care însĕ nu va dispărĕ, până când ea nu se va resolva în înţelesulŭ dreptului şi alŭ dreptăţii. Naţionalităţile nemaghiare se află într'o situaţiune desolată şi zadarnică e apelulŭ lorŭ la guvernŭ, sĕ fiă acesta conściu de datorinţele sale şi sĕ respecteze legea. Legea unguréscă de naţionalitate garantéză singuraticelorŭ naţionalităţĭ drepturĭ, dér acestea nu suntŭ aplicate, ci legea acésta e făcută numai cu scopulŭ, ca sĕ pună în lumina cea mai frumósă înaintea lumei liberalismulŭ şi toleranţa Maghiarilorŭ. La recepţiunile actuale de anulŭ nou din Budapesta 'şĭ aduse aduce aminte unulŭ dintre vorbitorĭ de cunoscuta sentinţă a lui Macaulay, că preferă mai bine o lege neliberală, dér totuşĭ liberalŭ interpretată, decâtŭ o lege liberală, care însĕ e aplicată în sensŭ opusŭ. *„Scio meliora proboque, deteriora sequor!"* póte sĕ dică şi bărbatulŭ de statŭ maghiarŭ despre sine şi despre soţii sĕi de principii. Şi póte fi ceva mai nemoralŭ, póte fi ceva mai detestabilŭ, mai periculosŭ, decâtŭ când unŭ guvernŭ nu respectă legile ţĕrii? Cu ce dreptŭ póte, cu ce dreptŭ cutéză elŭ sĕ pretindă, ca cetăţenii statului sĕ urmeze legilorŭ, cu ce dreptŭ pedepsesce elŭ pe cei ce calcă legea, când elŭ însu-şĭ dă unŭ astfelŭ de esemplu?

Că legea unguréscă de naţionalitate nu se aplică, că ţintescŭ a maghiarisa cu mijlócele cele mai brutale pe naţionalităţile nemaghiare, este unŭ faptŭ netăgăduitŭ şi unŭ atestatŭ tristŭ despre decădinţa moralului în Ungaria, că ambele partide marĭ, ce se luptă în statŭ pentru domniă, se întrecŭ una pe alta, ca sĕ-şĭ arate care mai de care meritele ei pentru desnaţionalisarea poporaţiunilorŭ nemaghiare, ba chiar sĕ ia ca o suspiţionare, décă o partidă susţine despre cealaltă, că voesce sĕ pacteze cu naţionalităţile. Ce va sĕ dică în realitate acéstă „pactare", o vedemŭ la Saşii ardelenĭ, aşa-déră la o naţionalitate, care de altmintrelea se înţelege bine cu Maghiarii. E cunoscutŭ, că Saşii acum de curêndŭ au încheiatŭ pace cu guvernulŭ unguréscŭ şi foile guvernamentale se grăbiră sĕ provóce pe celelalte popóre, cu deosebire pe Românĭ, sĕ urmeze acestŭ esemplu. Ce îmbucurătóre şi binecuvêntate suntŭ pentru Saşĭ fructele acestei păcĭ, să vede şi dintr'unŭ articulŭ alŭ fóiei săsescĭ „Sieben. D. Tagblt", care vorbesce despre maghiarisare. (Acestŭ articulŭ l'am reprodusŭ şi noi la timpulŭ sĕu. — Red.)

Diarulŭ „Politik" apoi dice, că mijlócele cele mai repulsive şi brutale, pe carĭ le întrebuinţéză Maghiarii pentru scopurĭ de desnaţionalisare, suntŭ Kişdedovurile, în carĭ copiiĭ părinţilorŭ ne-

---

— Sfântŭ Ioanŭ!... Ţiganulŭ dice.
Vino sfinte, nu te face!...
Şi cu gură şi cu aurŭ,
Şi spoitŭ, şi cum îţĭ place!!...
Hai la praznicŭ, dér la mine,
Mâne toţĭ sĕ v'ospĕtaţĭ,
Şi sĕ beţĭ până' nicĭ cu ochii,
Nu-ţĭ vedé cum sĕ călcaţĭ.
Hai la praznicŭ! Vine lume,
Dascălĭ, popĭ, precum se vine.
La Ţiganŭ mănâncă sdravănŭ,
Din belşugŭ: şi multŭ şi bine;
Şi-i facŭ cinste, şi-lŭ uréză,
Totŭ cu bine şi mulţĭ anĭ,
Cam aşa cum rarŭ se 'ntêmplă,
Intre ómenĭ şi Ţiganĭ.
Şi Ţiganulŭ dice veselŭ:
Este dreptŭ c'am cheltuitŭ,
Dér barim am prăznuitŭ!...
Şi sĕ sciţĭ întotdéuna:
„Sfântŭ Ioanŭ când ér mai vine,
„Făr' de vorbă nicĭ poftire,
„Hai la praznicŭ toţĭ la mine.
* * *
Peste nu prea multă vreme,
Nicĭ nu trece nicĭ o lună,
Intr'o séră tóca bate,
Clopotele tóte sună.
— Ce sĕ fiă? sĕrbătóre?
Hai Ţiganu 'ntrébă 'odată,
Sfântŭ Ioanŭ dór nu-i acuma,
Bată-lŭ vina lui sĕ-lŭ bată!...

— Sfântŭ Ioanŭ e, frate, mâne!...
— Sfântŭ Ioanŭ cu adevĕratŭ?!...
— Sfântŭ Ioanŭ Botezătorulŭ,
Ce pe domnu-a botezatŭ.
— Décă-i elŭ, Ţiganulŭ dice,
Şi e şi botezătorŭ,
Bine, lasă-lŭ, dér sĕ fiă
Totŭ mi-o fi de-unŭ ajutorŭ:
Póte 'n vorbe ne lovimŭ,
Şi mi-o boteza şi mie.
Hai la praznicŭ ér la mine
Mâne toţĭ sĕ v'ospĕtaţĭ
Şi sĕ beţĭ şi sĕ mâncaţĭ.
* * *
Hai la praznicŭ! vine lume,
Dascălĭ, popĭ, precum se vine,
Şĭ'ospĕtéză érăşĭ bine;
Şi-i facŭ cinste şi-lŭ uréză
Totŭ cu bine şi mulţĭ anĭ
Cum nu facŭ la alţĭ Ţiganĭ.
Ér Ţiganu 'n gându-i dice:
Inc'odată-am prăznuitŭ,
Dér de-acum unŭ anŭ de dile
Nu mai am de cheltuitŭ!!!
Şi la ómenĭ ér le spune:
Sfântŭ Ioanŭ când ér mai vine,
Făr' de vorbă nicĭ poftire,
Voi veniţĭ ér toţĭ la mine.
* * *
Vreme multă după asta
Nu prea trece şi'ntr'o séră
Clopotele sună éră.

— Ho — ho — ho — Ţiganulŭ face,
Bine-mĭ pare, minunatŭ;
Tócă!! Póte mânĭ sĕ fiă
Praznicŭ la vr'unŭ omŭ din satŭ.
Că eu uit'te'n douĕ rêndurĭ
Indestulŭ am prăznuitŭ!...
Lasŭ acuma şi la alţii
Rîndulŭ sĕ le fi venitŭ.
Când în urmă, ce se întêmplă,
Şi-a găsitŭ Ţiganulŭ naşulŭ:
Mâne este Sfântŭ Ioanŭ
Celŭ numitŭ şi Colibaşulŭ.
* * *
— Aoleo, Ţiganulŭ dice:
Rĕu ajuns'a sfântulŭ meu,
A cădutŭ până' la colibă....
Décă vine totŭ mereu?!
Cam aşa gândesce dênsulŭ,
Insĕ lumea e 'nvĕţată:
Vine popa, lumea vine,
Face praznicŭ înc'odată.
Lumea érăşĭ mi-lŭ uréză
Să-i ajute Dumnedeu;
Ér elŭ dice:
— Dómne-ajută
Sĕmĕ scapŭ de sfântulŭ meu;
C'am vĕdutŭ eu sfinţĭ pe lume,
Sfinţĭ, mĕ rogŭ, de tótă mâna,
Déră vinŭ pe anŭ odată
Nu pe tótă sĕptĕmâna.
* * *
După asta curgŭ într'una

Sfinţĭ Ioanĭ, totŭ vinŭ de-a-rêndulŭ:
Ba Ioanŭ dela Suceava,
Ba Ioanŭ ce-i zicŭ Flămândulŭ,
Ba Ioanŭ mai nu sciu care,
Ba Celŭ Milostivŭ numitŭ,
Şi Ţiganu-o duce într'una
Numai totŭ în prăznuitŭ.
Când în urmă din têmplare
Audindŭ ér tócă mare,
Intâlnindŭ pe nu sciu cine
Ilŭ întrébă speriatŭ.
Omulŭ dice:
— Da, vedĭ bine,
Că lui Sfântŭ Ioanŭ ca mâne
Irodŭ capulŭ i-a tăiatŭ.
* * *
—I-a tăiatŭ acuma capulŭ?!...
Bravo!... dice — uitĭ Ţiganulŭ.
Uit'te, frate, eu totŭ anulŭ
Sfânt Ioanŭ când a venitŭ
Totŭ mereu l'am prăznuitŭ;
Dér acum că l'au tăiatŭ
O sĕ spunŭ la toţĭ sĕ vie
Ca sĕ dau unŭ praznicŭ mare
Cum n'a fostŭ şi n'o sĕ fiă:
Căcĭ acum tăindu-i capulŭ,
Gluma, dĕu, de-oparte o lasă
I-a făcutŭ curatŭ unŭ bine:
L'a mai strînsŭ sĕ stea pe-acasă;
Căcĭ, gândéscă, deu, orĭ-cine,
S'a fostŭ prea 'nnăditŭ la mine!...
* * *

maghiarĭ suntŭ daţĭ încă din cea mai fragedă vêrstă a lorŭ maghiarisării violente. Apoi citéză unŭ pasagiu din numita fóiă sibiiană.

Pentru procederea lorŭ brutală, continuă „Politik“, au aflatŭ Maghiarii unŭ cuvêntŭ, care sună bine la urechiă. Când închidŭ ei şcolĭ nemaghiare, când îşĭ însuşescŭ pe nedreptŭ fondurile acestora, când desfiinţéză fără nicĭ unŭ motivŭ temeinicŭ reuniunĭ nemaghiare, când alungă limbile nemaghiare chiar şi din bisericĭ, când săvêrşescŭ faţă de naţionalităţile nemaghiare orĭ ce nedreptate, se ḑice: educaţiune patriotică a naţionalităţilorŭ. Foile maghiare respingŭ cu indignare orĭ ce plângere de asuprire a naţionalitaţilorŭ nemaghiare şi susţinŭ, că popórele namaghiare n'au nicĭ celŭ mai micŭ motivŭ de a se plânge, că însĕ plângerile acestea suntŭ prea îndreptăţite, reiese de acolo, că chiar şi între Maghiarĭ se află bărbaţĭ, carĭ s'au ridicatŭ în contra acestei desnaţionalisărĭ violente. In scrisórea sa deschisă către alegĕtorii sĕi din Caransebeşŭ, ḑice fostulŭ deputatŭ Mocsary, că publiculŭ celŭ mare n'are nicĭ o cunoscinţă, câtŭ de greu apasă întregulŭ sistemŭ alŭ politicei dominante asupra pretensiunilorŭ îndreptăţite ale naţionalităţilorŭ, nu scie câtŭ de neesecutabilă şi câtŭ de nedréptă este programa, ce se cuprinde în cuvintele: „Unitate culturală maghiară“....

Ḑiarulŭ „Politik“ apoi ḑice, că şi o parte a politicilorŭ maghiarĭ vĕdŭ periculŭ subjugării naţionalităţilorŭ, do vadă pasagiulŭ următorŭ din manifestulŭ electoralŭ alŭ „partidei independente şi dela 48“ privitorŭ la cestiunea naţionalităţilorŭ: „Noi pretindemŭ o educaţiune patriotică a naţionalităţilorŭ, *dér şi o deplină aplicare a legei de naţionalitate pentru concetăţenii nostri nemaghiarĭ*“. „Politik“ se indoesce despre aceea, că partida independentă ajungêndŭ la putere, va pune în practică aceste principii.

„Putericiloru ḑilei din Budapesta, încheiă „Politik“, carĭ şi-au adusŭ aminte cu ocasiunea ḑilei de anulŭ nou de Macaulay, amŭ voi sĕ le aducemŭ aminte şi o altă sentinţă a acestui renumitŭ bărbatŭ de statŭ şi istoricŭ. Eată-o: „Dintre tóte formele tirăniei aceea este cea mai rea, pe care o esercită o naţiune asupra celeilalte naţiunĭ.“ Şi forma acésta cea mai rea a tirăniei o esercitéză „cavalerescii“ Maghiari.“

Şepte regulĭ pentru nutrirea copiilorŭ.

Academia de medicină din Parisŭ a stabilitŭ pentru îngrijirea micilorŭ copii următórele şepte regulĭ, pe carĭ le recomandă cu stăruinţă şi „Apĕrătorulŭ Sănĕtăţii“ din Bucurescĭ:

1. In anulŭ ântêiu singura hrană a copiilorŭ trebue sĕ fiă laptele; alŭ mamei este totdéuna de preferitŭ, séu, în lipsă, alŭ unei doicĭ; trebue sĕ se dea ţîţă copiilorŭ la fiă-care douĕ óre şi nóptea mai rarŭ.

2. In lipsă de lapte de femeiă pentru copilŭ, sĕ se întrebuinţeze laptele de vacă séu de capră caldŭ şi îndoitŭ cu apă; unii preferă aḑĭ laptele de măgăriţă, căcĭ laptele ei se apropiă multŭ de laptele femeiei.

3. Pentru a face pe copilŭ sĕ bea acestŭ lapte, sĕ se întrebuinţeze vase de sticlă séu de pămêntŭ, carĭ trebue sĕ se spele orĭ de câte-orĭ se vorŭ întrebuinţa. Este opritŭ d'a întrebuinţa vase carĭ conţinŭ plumbŭ; trebue a arunca bureţiĭ, carĭ se punŭ une-orĭ pe buzele copiilorŭ pentru a-le linişti fómea séu a-i face sĕ nu mai plângă.

4. A se feri de composiţiunile diverse pe carĭ comerciulŭ le recomandă pentru înlocuirea laptelui.

5. A nu uita. că nutrirea cu biberonulŭ fără ajutorulŭ ţîţei măresce multŭ sorţii de bólă şi de mórte a copiilorŭ.

6. E opritŭ şi fórte periculosŭ de a da copilului, mai cu deosebire în primele lunĭ, o hrană solidă: pâne, prăjiturĭ, carne, legume, fructe etc.

7. La sfîrşitulŭ anului ântêiu, se potŭ da supe uşóre făcute cu lapte şi cu pâne albă, orezŭ şi tapioca, pentru a-i deprinde puţinŭ câte puţinŭ la înţărcare. Inţărcarea nu se póte face decâtŭ după ce vorŭ apăré cei dintêiu doi-spre-ḑece séu şépte-spre-ḑece dinţĭ, când copilulŭ e în stare bună de sănĕtate, şi după ce s'a stabilitŭ liniştea, ce urméză după eşirea dinţilorŭ.

CARACTERULŬ.*)

Insuşirile caracterului.

5. Politeţa (Omenia).

Emerson ḑice: O purtare frumósă este mai bună, decâtŭ o faţă frumósă, îi face omului mai mare bucuriă, decâtŭ tablourile şi statuele, este cea mai frumósă dintre arţile frumóse.

Dér e mai multŭ, ca artă, nu e numai o podóbă, care dă datorielorŭ celorŭ mai de rêndŭ unŭ farmecŭ deosebitŭ prin modulŭ esecutărei şi astfelŭ înfrumseţéză viéţa, ci omenia este o datoriă ca şi altele. Căcĭ viéţa nu constă atâtŭ din marĭ jertfe şi datorii, câtŭ mai multŭ din jertfe şi datorii micĭ, între carĭ jócă unŭ rolŭ, prevenirea, tractarea prietinósă, ba chiar şi unŭ simplu surîsŭ. Politeţa, séu purtarea frumósă nu este dér unŭ lucru secundarŭ, precum o ţinŭ mulţĭ, ci ea ne uşuréză fórte multŭ sarcina vieţei, luândŭ din asprimea atingerilorŭ nóstre cu alţii. Insă-şĭ virtutea póte sĕ respingă, décă nu este împreunată cu o păşire prevenitóre, ḑice episcopulŭ Middleton.

Omenia unuia are mare influinţă asupra judecăţii ce 'şĭ face lumea despre elŭ, ba de multe orĭ o influinţéză mai tare ca alte însuşirĭ mai preţióse. O purtare frumósă şi cordială ne dă putere asupra altora şi prin acésta succesŭ, pe carĭ mulţĭ numai din lipsa acestei purtărĭ nu'lŭ dobêndescŭ. Locke consideră aşa-dér ca mai importantŭ, ca unŭ pedagogŭ sĕ fiă bine crescutŭ, decâtŭ ca sĕ aibă sciinţă multă. Căcĭ prima impresiune determină de regulă purtarea ómenilorŭ faţă cu noi şi la prima privire nu potŭ sĕ cunóscă firea nóstră, ci numai omenia şi crescerea nóstră.

Omului cu moravurĭ sĕlbatice şi mojice îi suntŭ închise uşile şi inimile, omului amicabilŭ şi cu purtare cuviinciósă îi se deschidŭ însĕ uşile şi inimile.

Omenilorŭ însemnaţĭ li se va ierta câte odata lipsa de politeţă, căci nefiindŭ ei naturalĭ caracterulŭ lorŭ ar pierde din bărbăţiă şi tăriă.

Proverbulŭ ḑice: Crescerea face pe omŭ. Se póte ḑice însĕ cu acelaşŭ dreptŭ: omulŭ face crescerea. Unŭ bărbatŭ póte fi chiar durŭ şi totuşĭ bunŭ la inimă şi omŭ de credinţă; dér ar fi multŭ mai plăcutŭ şi ar folosi mai multŭ omenirei, décă ar fi amicabilŭ şi politicosŭ, aşa cum se cuvine unui adevĕratŭ bărbatŭ.

Purtarea omului arată într'unŭ gradŭ óre-care fiinţa lui interióră, gustulŭ sĕu, sentimentele sale, dispoziţiunea sa. Esistă o politeţă esterióră, la care se dedă omulŭ şi care e de puţină însemnătate, ca şi agrăirile esagerate precum la Italienĭ, carĭ întituléză pe fiăcare ca „Magnificenza“ séu ca la Spaniolĭ, carĭ au pe *usted* (Măria ta) cu care se întituléză chiar şi membrii aceleiaşĭ familii, ne mai vorbindŭ de cuvintele de politeţă, ca sĕrutŭ mâna şi altele de acestea.

Adevĕrata politeţă nu cunósce aceste linguşirĭ; ea nu esageréză, ci se dă aşa cum este, ca partea frumósă din afară a unui interiorŭ frumosŭ, ea vine dela inimă. Adevĕratulŭ şi singurulŭ ei isvorŭ este simpatia pentru binele şi suferinţele altora. De aceea s'a ḑisŭ, că politeţa este arta de a dovedi prin semne esterióre simpatiă interióră.

Nu mai puţinŭ este adevĕrata politeţă sinceră; o politeţă mincinósă nu numai că nu face bună impresiune, ci disgustă pe omŭ. Firea nóstră intimă trebue sĕ apară aşa cum este. Politeţa în forma ei cea mai bună ar trebui sĕ fiă, ḑice Sales, ca apa, limpede simplă şi fără de gustŭ rĕu.

Adevĕrata politeţă, séu omeniă, nu se arată numai prin cuvinte amicabile, ci şi prin nisuinţa de a contribui cu fapta la fericirea altora.

Adevĕrata politeţă este mai departe şi mulţumitóre. Hesiod ḑicea, că ceea ce primesce spre întrebuinţare omulŭ se redé în mĕsură mai mare, la ceea ce ne dă chiar pămêntulŭ unŭ esemplŭ. Er Cicero ḑice: Aşĭ voi sĕ posedŭ tóte vîrtuţile, dér nicĭ una mai multŭ decâtŭ recunoscinţa. Acésta nu numai că este cea mai însemnată vîrtute, ci şi mama tuturorŭ celorlalte; căcĭ ce este iubirea fiéscă alta decâtŭ recunoscinţa faţă cu părinţii? Ce este vîrtutea cetăţenéscă alta decâtŭ recunoscinţa faţă cu statulŭ? Ce este sfinţenia décă nu recunoscinţa faţă cu ḑeii? Ce este viéţa fără amiciţiă? Şi ce amiciţiă póte sĕ esiste între ingraţĭ?

Regele Filipŭ a jălitŭ mórtea lui Hiparch de aceea aşa de multŭ, pentru-că n'a putută sĕ-i mulţuméscă acestuia îndestulŭ pentru amiciţia ce i-a dovedit'o.

Şi August sĕ silea sĕ fiă mulţumitorŭ către fiăcare. Odinióră venì la elŭ unŭ soldatŭ bĕtrânŭ şi rugà pe împĕratulŭ sĕ-i stea întru ajutorŭ într'unŭ procesŭ ce'lŭ avea. Impĕratulŭ îndată îi dădŭ unŭ jurisconsultŭ dintre cei ce se aflau în suita sa. Atuncĭ soldatul strigà tare: „Eu n'am căutatŭ unŭ locţiitorŭ în causa ta la Actium, o, Cesare, ci m'am luptatŭ eu însu-mĭ pentru tine!“ Ḑicêndŭ aceste îşĭ desvĕli braţulŭ pe care i-se vedea urmele ranelorŭ. August se înroşi şi merse însuşĭ cu elŭ.

Şi despre Egiptenĭ, scrie Dio-

*) După Smiles-Rudow. A se vedé Nr. 283 alŭ „Gaz. Trans.“ din 1891.

Cum a ḑisŭ Ţiganu 'ntocmai,
Inc'odată-a prăznuitŭ
Şi stetea şi elŭ acuma
Făr' de grijă, liniştitŭ;
Când de-odată, naţi-o bună,
Clopotele éræşĭ sună.
—Dér ce draculŭ!!... Ce mai este,
Iar sărbare, mĕi Române?!...
—Apoi Sfântŭ Ioanŭ e mâne.
—Ce Ioanŭ?!... Ioanŭ de-acuma,
Sănĕtate, s'a căratŭ:
I-a tăiatŭ mai erĭ dór capulŭ!...
— Da, — dér mânĭ i-l'au aflatŭ!
Mâne, da, e sĕrbătóre
Fără chiar nicĭ unŭ cuvêntŭ.
— Ah, nerodĭ, Ţiganulŭ ḑice,
Ḑĕu, nerodĭ, nerodĭ, mĕi frate!...
L'au aflatŭ, nu l'au aflatŭ,
Dér la ce l'au mai cătatŭ?!...
Draculŭ i-au mai pusŭ sĕ-lŭ cate!!...

Th. D. Sperantia.

Fata mare şi Impĕratulŭ.

Culésă din poporŭ.

In vremile de demultŭ trăia unŭ moşŭ bĕtrânŭ,—de bĕtrânŭ ce era, şi pĕrulŭ îi se albise ca lâna cea albă şi frumósă. Bietulŭ moşŭ avea o fată, acésta îi era lui bucuria cea mai mare în lume. Ei şedeau la marginea satului într'unŭ bordeiu amărîtŭ. Moşulŭ avea o vacă, care-i hrănia pe amêndoi. Dér într'o nópte unŭ hoţŭ blăstămatŭ le furà şi acéstă vacă şi ei ajunseră acum la sapă de lemnŭ.

Moşulŭ şi fata porniră sĕ-şĭ caute vaca. Mergêndŭ totŭ pe urma vacei, ei ajunseră într'unŭ satŭ din apropiere, la casa unui omŭ bogatŭ. Moşulŭ dete pe bogatulŭ în judecată şi judecata lorŭ ajunse la împĕratulŭ.

Fiindŭ chiămaţĭ înaintea împĕratului, acesta le puse la amêndoi următórele trei întrebărĭ: ce-i mai grasŭ, ce-i mai iute şi cei mai dulce? Le ḑise apoi, că celŭ ce nu va sci rĕspunde la întrebările acestea în timpŭ de optŭ ḑile, cu mórte va muri.

Bogatulŭ rîdea de bucuriă şi gândia, că de bună sémă elŭ va sci ce sĕ rĕspundă, căcĭ dóră, îşĭ ḑicea elŭ, ce póte fi mai grasŭ, decâtŭ cum are elŭ unŭ porcŭ încinsŭ cu cercurĭ? Apoi ce e mai iute ca iepurele şi ce póte fi mai dulce decâtŭ óla lui plină cu miere?

Celŭ sĕracŭ însĕ era nĕcăjitŭ. Elŭ mergea către casă supĕratŭ. Pe drumŭ se totŭ gândia, că óre cum sĕ rĕspundă împĕratului. Ajungêndŭ acasă, fata îlŭ întrebà, că ce s'a alesŭ cu judecata. Moşulŭ îi spuse tóte, ér fata îi ḑise: „Du-te şi spune împĕratului, că mai grasŭ e pămêntulŭ, care dă hrană tuturora; mai iute e sórele, care străbate în tóte locurile, şi mai dulce e laptele mamei, care l'amŭ suptŭ toţĭ.

La optŭ ḑile merse moşulŭ la împĕratulŭ şi-i rĕspunse cum îlŭ învĕţase fata.

— „Cine te-a învĕţatŭ aceste rĕspunsurĭ minunate?“ întrebà împĕratulŭ.

— „Fata mea!“ rĕspunse moşulŭ.

— „Bine!“ ḑise împĕratulŭ; „ĕtă trei fuióre, mergĭ la fata ta şi-i spune, că eu i-am poruncitŭ sĕ facă din ele cămăşĭ pentru unŭ regimentŭ de cătane.“

Moşulŭ luà fuiórele şi se întórse acasă. Ajungêndŭ acasă, spuse fetei ce a ḑisŭ împĕratulŭ, că sĕ facă din aceste trei fuióre cămeşĭ pentru unŭ regimentŭ de cătane.

—„Bine!“ rĕspunse fata. „Ĕtă aicea trei lemne dintr'unŭ gardŭ, du-le împĕratului şi-i spune sĕ-mĭ facă din ele rĕsboiu, brîgle, sulŭ, tălpiţe şi tóte ce trebue la rĕsboiu, ca sĕ potŭ ţese.“

Ducêndŭ moşulŭ lemnele la împĕratulŭ şi spunêndu-i ce trebue sĕ facă, împĕratulŭ 'i ḑise: „Mĕi, moşule, du-te acasă şi spune fetei tale sĕ vină aicea la mine!“

Mergêndŭ moşulŭ acasă, spuse fetei ce a ḑisŭ împĕratulŭ. Fata se îmbrăcà frumosŭ şi merse la împĕratulŭ. Acesta vĕḑêndŭ, câtŭ este ea de frumósă, de harnică şi de istéţă, o luà de soţiă, dér i-a spusŭ din capulŭ locului, că numai aşa o ia, décă-i făgăduesce, că nu se va amesteca în judecăţile lui, căcĭ îndată ce se va amesteca, îi va da drumulŭ sĕ mérgă érăşĭ acasă în bordeiulŭ părintescŭ.

Fata se învoì şi se făcù împĕrătésă.

In vremea aceea în satulŭ vecinŭ trăiau doi ómenĭ sĕracĭ, unulŭ avea unŭ calŭ şi o iépă, ér celalaltŭ o căruţă. Ei prinseră caii la căruţă şi merseră la pădure după lemne. Dér fiindŭ iépa de-a fĕta, pănă ce ei umblară prin pădure după lemne, ea a şi fĕtatŭ şi mânḑulŭ

dor, că înaintea altorŭ popóre sunt recunoscătorĭ. Politeţa arabă sĕ arată în frumósa salutare: *Salam aleika* (Pace fiă cu tine) ca cea adevĕrată, care vine din inimă şi aduce fructele recunoscinţei.

Adevĕrata politeţă se mai arată în deosebĭ în stima faţă cu alţii; căcĭ celŭ ce voesce sĕ fiă stimatŭ, va stima şi pe alţii, chiar de ar fi de altă părere. A asculta pe alţii cu rĕbdare nu este numai dovadă de politeţă, dér câştigă şi stima altora, şi feresce de judecată pripită şi nedréptă.

Unŭ omŭ violentŭ şi nepoliticosŭ câte-odată va renunţa mai bine la unŭ amicŭ, decâtŭ la o glumă — de sigurŭ o mare nebuniă de aţĭ atrage ura unui omŭ pentru plăcere momentană. Brunnel, care a construitŭ tunelulŭ pe sub Themsa, unŭ omŭ cu inimă bună a ḑisŭ, că ura şi dispreţulŭ altora ne costă mai scumpŭ decât multe altele. Şi Iohnson ḑice: Nimenĭ n'are mai multŭ dreptŭ, a ḑice ceva necuviinciosŭ, decâtŭ a face, n'are mai multŭ dreptŭ, de a ofensa pe altulŭ, decâtŭ a'l omorî.

Unŭ omŭ adevĕratŭ cu omeniă nicĭ nu va lăsa sĕ simţă că scie ceva mai bine ca vecinulŭ sĕu, cu atâtŭ mai puţinŭ de a se preface, că scie când nu scie; ci 'şĭ va aduce aminte de cuvêntulŭ înţeleptului Socrate: Sciu, că nu sciu nimicŭ, séu: Cu câtŭ scim mai multŭ, cu atâtŭ mai multŭ vedemŭ, ceea ce nu scimŭ.

Asemenea omulŭ politicosŭ nu se va lăuda cu rangulŭ, cu bogăţia séu cu ţéra sa, nicĭ cu altele mai alesŭ, décă nu le-a dobânditŭ prin stăruinţa sa propriă. Elŭ nu va vorbi de faptele lui, orĭ totŭ numai de afacerile lui, îndată ce 'şĭ deschide gura. Din contră va fi modestŭ şi ne pretenţiosŭ în tóte ce le vorbesce şi face şi va lăsa ca sĕ vorbéscă pentru elŭ mai multŭ faptele sale decâtŭ limba sa.

Unŭ omŭ, care nu se scie stăpâni şi mărgini însuşĭ, póte deveni în adevĕrŭ de nesuferitŭ, o sarcină pentru cei ce'lŭ încunjură, aşa că nimenĭ nu mai voesce sĕ aibă de-a face cu elŭ. Ómenĭ talentaţĭ, dér carĭ nu se sciu stăpâni nu-o ducŭ departe, pe când cei mai puţinŭ talentaţĭ, carĭ au rĕbdare, şi se potŭ stăpâni pe sine mergŭ mai departe. Amicabilitatea, afabilitatea şi arta de a îndatora pe alţii suntŭ banii mĕrunţĭ, fără de carĭ nu póte sĕ iésă omulŭ în viéţa ḑilnică.

Maxime.

Culese din mai mulţi autorĭ, de Uou.

— Faţă de omulŭ bogatŭ nu fii linguşitorŭ, ér faţă de celŭ sĕracŭ nu fii mândru.

*

— Cine póte ierta şi uita, acela pune în respectŭ pe duşmanii sĕi.

*

— Ceea ce este rĕsuflarea pentru plămânĭ, aceea este rugăciunea pentru inimă.

*

— Vorbele nóstre potŭ devenì scântei, carĭ fără voia nóstră aprindŭ; săgeţĭ, carĭ producŭ rănĭ adêncĭ; cuţite, carĭ străpungŭ inima altuia.

*

— Vitézŭ este acela, care stăpânesce lumea, dér mai vitézŭ acela, care se stăpânesce pe sine.

*

— Adevĕrulŭ şi minciuna totdéuna au fostŭ în certă de când suntŭ ómenĭ pe lume.

*

— Intreitŭ este pasulŭ timpului: încetŭ vine viitorulŭ, repede ca săgéta trece presentulŭ, vecĭnicŭ stă pe locŭ trecutulŭ.

*

— Unŭ burdufŭ golŭ îlŭ umflă vêntulŭ, ér unŭ capŭ golŭ îlŭ umflă deşertăciunea.

*

— Nu crede tóte câte le auḑĭ; nu le face pe tóte câte le scii.

*

— Limba defăimătorilorŭ este ca şi sabia cu trei tăişurĭ, care rănesce pe trei deodată: pe defăimătorulŭ, pe ce-lu defăimatŭ şi pe celŭ ce ascultă defăimările.

ECONOMIA.

Nutrirea vitelorŭ.

Pe când economii din alte ţĕrĭ au ajunsŭ aşa departe, încâtŭ au pututŭ sĕ constate chiar şi aceea, că după fiă-care sută de chilograme din greutatea unei vite se recerŭ dela unulŭ şi jumĕtate până în douĕ chilograme de nutreţŭ pe ḑi, pe atuncĭ mulţĭ dintre economii noştrii nicĭ nu se gândescŭ la statorirea unei regulĭ pentru hrănirea vitelorŭ, ci le nutrescŭ numai aşa, după cum se nimeresce, astfelŭ că primăvéra le veḑĭ scóse din iérnă câtŭ se póte de slabe. Décă amŭ întreba pe aceştĭ economĭ, că pentru ce nu hrănescŭ mai bine vitele peste iérnă, ei ni-arŭ rĕspunde: „Lasă-le sĕ mai rabde, că dór acum nu le punemŭ la plugŭ!“

Dér întrebămŭ: cum se va puté desvolta organismulŭ unei vite tinere, care e silită se rabde fóme? Cum va puté da o vacă lapte, după ce ea fată prin luna lui Martie când e mai mórtă de slabă? Cum nu s'orŭ osteni şi cum nu vorŭ sta boii primăvéra cu plugulŭ în brazdă, când se punŭ la aratŭ şi ei abia se mişcă de slabĭ?

Sĕ fimŭ mai dreptĭ faţă de bietele vite! Căcĭ décă unŭ lucrătorŭ hrănitŭ cu mămăligă, fasole şi cépă nu póte la lucru sĕ ţină rostŭ cu altulŭ, care s'a nutritŭ cu pâne, fertură şi carne, aşa nicĭ vitele hrănite cu cocenĭ de cucuruzŭ şi cu paie nu vorŭ puté sĕ ţină rostŭ la lucru cu acelea, carĭ se nutrescŭ cu fênŭ bunŭ, stavă séu grăunţe.

Aprópe peste totŭ loculŭ vitele întră tómna bune în iérnă, cum se ḑice, şi îndată ce se aşéḑă în grajdŭ, ba pe multe locurĭ încă până nu s'au aşeḑatŭ încă în grajdŭ, se începŭ a slăbi vĕḑêndŭ cu ochii. Causa e, că economii noştri scotŭ tómna vitele în câmpŭ şi până cade zăpada grósă, de vitele numai au iérbă pe ce pune gura; ei nu se mai gândescŭ, că óre mai găsescŭ vitele în câmpŭ atâta mâncare, silite fiindŭ astfelŭ sĕ se hrănéscă din grăsimea ce şĭ-au adunat'o în corpŭ peste véră şi prin urmare sĕ scadă şi sĕ slăbéscă?!

Totŭ aşa se întêmplă şi în privinţa nutrirei din grajdŭ. Mulţĭ din economii noştri punŭ unŭ preţŭ deosebitŭ pe mulţimea, ér nu pe bunĕtatea nutreţului; de aceea vitele la părere se îndópă bine, dér acea îndopare puţinŭ le folosesce.

Inainte de a analisa mai de aprópe nutreţulŭ vitelorŭ, trebue sĕ vedemŭ, cum e împărţitŭ stomaculŭ lorŭ.

Vitele rumegĕtóre îşĭ au împărţitŭ stomaculŭ lorŭ în patru despărţĕminte: *burtă, bonetŭ, ghemŭ* şi *rînză.*

Nutreţulŭ, abia înmuiatŭ în gură cu salivă séu bale, întră în *burtă,* care este partea cea mai mare şi servesce ca unŭ magazinŭ alŭ nutreţului consumatŭ. Aci se înmóiă mai bine, se dospesce puţinŭ şi după una până în douĕ óre întră în bonetŭ, unde se împarte în porţiunĭ micĭ şi se întórce érăşĭ în gură, care rumegă, adecă tócă mĕruntŭ de a douaóră nutreţulŭ consumatŭ. O vită mare mişcă fălcile de 40 de orĭ în direcţiune orisontală, până rumegă o porţiune (bolŭ) de nutreţŭ.

Nutreţulŭ rumegatŭ nu mai întră în burtă, ci in *ghemŭ,* unde se începe mistuirea în înţelesulŭ strînsŭ alŭ cuvêntului, care se continuă apoi în rînză şi maţe. La miei şi viţei, până sugŭ, numai rînza e mai desvoltată şi conţine o materiă, care închiagă laptele.

Porţiunile de nutreţŭ aduse în gură se numescŭ *bolurĭ*; ele nu se potŭ aduce în gură, decâtŭ când vita e în odihnă. De aceea vedemŭ, cu deosebire la plugŭ, că îndată ce stau boii puţinŭ în capulŭ locului séu pe brazdă, ei şi începŭ a rumega.

Sciindŭ acésta, *agricultorii nostrii trebue sĕ lase totdéuna boilorŭ 2—3 óre de odihnă la amiéḑŭ,* când suntŭ la plugŭ ca ei sĕ aibă timpŭ de ajunsŭ nu numai de mâncare, ci şi de rumegare, căcĭ potŭ sĕ fiă cu burta plină de nutreţŭ şi totuşĭ sĕ nu aibă nicĭ unŭ folosŭ de elŭ, décă nu e rumegatŭ.

Nutreţulŭ celŭ mai bunŭ şi totŭ-odată şi celŭ mai uşorŭ de mistuitŭ este érba; acésta încă cu câtŭ e mai tînĕră, cu atâtŭ e mai nutritóre. De aceea în lunile de primăvéră, Aprilie şi Maiu, vitele află cea mai bună iérbă la păşunatŭ şi odată se deregŭ şi se îngraşă, ér după ce érba mai îmbĕtrânesce, conţine totŭ mai multă materiă lemnósă, prin urmare nu mai are aşa putere nutritóre, ca înainte.

Ioanŭ Georgescu.

POVEŢE.

Păstrarea lămâilorŭ şi portocalelorŭ. Lămâile şi portocalele suntŭ fructe fórte trebuinciόse în casă. Dér ele se strică fórte repede, căcĭ putreḑescŭ la cea mai mică muceḑélă. Ca sĕ le păstrezĭ bine, trebue sĕ le ferescĭ de căldură şi de aerŭ, altfelŭ îşĭ pierdŭ zamă şi li se întăresce cója. Celŭ mai bunŭ mijlocŭ de păstrare e acesta: Iai năsipŭ câtŭ se póte de finŭ şi-lŭ uscĭ bine în cuptorŭ. După ce s'a rĕcitŭ, aşternĭ o pătură de năsipŭ, ca de doi centimetri grosime, într'o lădiţă; învĕlescĭ lămâile şi portocalele în bucăţĭ de hârtiă móle şi le aşeḑĭ una lângă alta, aşa ca sĕ nu se atingă între ele. Apoi tornĭ ér unŭ stratŭ de năsipŭ, pui unŭ nou rêndŭ de fructe şi aşa mai departe până umpli lădiţa. Peste rêndulŭ de de-asupra tornĭ năsipŭ érăşĭ ca de doi centimetri grosime şi închiḑĭ apoi lădiţa.

Conservarea untului. Untulŭ, ce voimŭ a-lŭ conserva timpŭ mai îndelungatŭ şi mai alesŭ pentru iérnă, trebue sĕ se stórcă bine, aşa ca sĕ nu rĕmână în elŭ nicĭ unŭ picurŭ de zĕrŭ; se îndésă apoi în ólă, séu în şteandŭ (budîiu) aşa, ca în elŭ sĕ nu rĕmână găocĭ cu aerŭ. Se aşéḑă apoi şteandulŭ în apă ferbinte şi sĕ lasă acolo până când apa se rĕcesce. In modulŭ acesta untulŭ se póte conserva în stare próspetă timpŭ de 6 lunĭ, fiindŭ curatŭ, gustuosŭ şi bunŭ pentru orĭ ce.

Ingrijirea găinilorŭ. In ḑilele recĭ, ploióse şi împreunate cu vifore, când găinile petrecŭ cea mai mare parte de peste ḑi în colivia lorŭ, de obiceiu se umplu cu păduchĭ. De multe-orĭ se întêmplă sĕ vedemŭ găinĭ, porumbĭ, orĭ alte galiţe, carĭ de-altmintrelea suntŭ pe deplinŭ sănĕtóse, dér cu tóte acestea pururea stau posomorîte, fără voiă, ba une-orĭ nicĭ nu mănâncă. Décă cercetămŭ după causă, ne putemŭ convinge uşorŭ, că acéstă stare de indisposiţiă a lorŭ provine numai din pricina parasitelorŭ, séu păduchilorŭ, ce le au copleşitŭ. Vara, când găinele se potŭ mişca în liberŭ, mai rarŭ se întêmplă acésta, deşi scimŭ, că tocmai vara, fiindcă e mai caldŭ, parasitele mai uşorŭ se potŭ prăsi decâtŭ iérna. Acésta se esplică de acolo, că în timpulŭ verei găinile potŭ sĕ se scalde în nisipŭ şi în colbŭ (prafŭ) orĭ de câte-orĭ vréu; prin scalda acésta ele îşĭ scutură de pe trupŭ parasitele şi astfelŭ potŭ sĕ se ţină în stare mai curată, decâtŭ iérna, când suntŭ silite şi ele a petrece cea mai mare parte din vreme sgulite în cutare unghiuleţŭ şi când din causa îngheţului şi a zăpeḑii nicĭ nu găsescŭ nisipulŭ orĭ prafulŭ de lipsă pentru a se puté scălda. De aci urméză, că celŭ mai bunŭ mijlocŭ

---

s'a trasŭ sub căruţă. Venindŭ ómenii cu lemnele, aflară mânzulŭ sub căruţă şi celŭ cu căruţa ḑicea, că-i alŭ lui, pentru-că căruţa lui l'a fĕtatŭ, ér celŭ cu iépa ḑicea, că-i alŭ lui, pentru-că iépa lui l'a fĕtatŭ. Aşa se iscà între ei o céртă mare şi se duseră cu judecata până la împĕratulŭ.

Impĕratulŭ tocmai se întêmplase, că nu era acasă, ci numai Impĕrătésa. Ómenii îi povestiră ei pricina certei, dér împĕrătésa le ḑise: „Sĕ veniţĭ de altă-dată, că împĕratulŭ e dusŭ la o holdă sĕ o păzéscă, pentru-că vinŭ racii sĕ mănânce cucuruḑulŭ. — „Cum se mănânce racii cucuruḑul?“ întrebară ei cu mirare, „cum póte fi aceea?

— „Dér cum fată căruţa mânzulŭ, aşa mănâncă şi racii cucuruḑul,“ le ḑise Impĕrătésa. Şi ómenii se duseră acasă împăcaţĭ.

Nu peste multŭ sosì acasă şi împĕratulŭ. Ea îi povestì ce s'a întêmplatŭ. Dér împĕratulŭ s'a măniat tare şi a ḑisŭ: „Fiind-că te-ai amestecatŭ în slujba mea, ia-ţĭ ce-ţĭ mai place din curţile mele şi cară-te ér acasă în bordeiulŭ tĕu, de unde ai venitŭ!“

Atuncĭ ea luà ceva şi turnà în vinulŭ împĕratului. Impĕratulŭ beù şi ameţì. Vĕḑêndŭ acésta împĕrătésa, poruncì sĕ prindă caii la hinteulŭ celŭ mai frumosŭ, apoi puse pe împĕratulŭ în hinteu şi poruncì sĕ mâne la bordeiulŭ părintelui ei.

După ce sosiră, împĕratulŭ se deşteptà şi în locŭ de curte domnéscă, se pomenì într'unŭ bordeiu prăpăditŭ. Intrebà, că ce s'a întêmplat? — „Tu mi ai ḑisŭ sĕ-mĭ iau din curţile tale ce-mĭ mai place şi sĕ mĕ carŭ din casa ta. Mie de tine mi-a mai plăcutŭ,“ ḑise împĕrătésa, „şi de aceea pe tine te-am luatŭ.“

Atuncia împĕratulŭ îmbrăţişându-o o sărutà cu dragŭ şi-i ḑise:

„Muerea cea bună
E bărbatului cunună.“

Şi prinḑêndŭ apoi caii la hinteu, s'au întorsŭ éră la curtea împĕrătéscă, unde şi adĭ trăescŭ, décă n'au muritŭ.

Porumbaculŭ inferiorŭ.

Demetriu Mandeală,
învĕtătorŭ.

de a scuti găinele, precum și orĭ ce galițe în contra păduchilorŭ, séu parasitelorŭ, este ca acestora chiar și în timpulŭ iernei sĕ li-se pună în coliviă, séu în loculŭ unde petrecŭ, nisipulŭ necesarŭ pentru a se puté scălda, căcĭ acesta este celŭ mai bunŭ mijlocŭ de-a se puté scutura de păduchĭ.

Din traista cu minciunile.

Amêndoi suntemŭ unŭ trupŭ.

Unŭ bărbatŭ se întorcea cu muierea dela móră, aducêndŭ în spate unŭ sacŭ.

— „Mai du și tu saculŭ ĕsta, hei muiere!“ dise dela o vreme bărbatulŭ ostenitŭ.

— „Ei, bine, bărbățele“ — rĕspunse femeia — „apoi nu scii tu, ce-a disŭ popa când ne-amŭ luatŭ, că noi amêndoi suntemŭ unŭ trupŭ? Du dér saculŭ și fii pe pace, căcĭ ce ducĭ tu, e ca și cum așĭ duce eu, — amêndoi suntemŭ unŭ trupŭ“.

„Bine!“ îșĭ gândi bărbatulŭ păcălitŭ; „fiă cum dicĭ, dér las' c'o sĕ te cocŭ eu!“

Așa a și făcutŭ. După ce bărbatulŭ s'a întorsŭ acasă cu saculŭ cu făina, muierea se și apucă din făina cea próspĕtă sĕ facă plăcinte. Când fŭ lucrulŭ pe isprăvite, bărbatulŭ puse mâna pe blidulŭ cu plăcintele și începŭ sĕ se ospăteze singurŭ.

— „Stăi, bărbate sĕ vinŭ și eu!“

— „Fii pe pace, scumpa mea, când mănâncŭ eu, ca și cum ai mânca tu, căcĭ amêndoi suntemŭ unŭ trupŭ!“

I. G.

MULTE ȘI DE TOATE.

Ouĕle artificiale.

De câtva timpŭ ouĕle artificiale suntŭ date consumațiunei parisiene. Ele au aceașĭ înfățișare și acelașĭ gustŭ ca și ouĕle adevĕrate. Ancheta care s'a făcutŭ în acéstă privință a datŭ următórele resultate: Falsificarea constă din patru operațiunĭ: confecționarea gălbenușului, a peliței și a cójei. Gălbenușulŭ e unŭ amestecŭ de făină de păpușoiu, amidonŭ extrasŭ din grâu, untŭ-de-lemnŭ și alte diverse ingrediențe. Se tórnă în stare de pastă désă pe deschizătura unei mașine; mașina îlŭ rotundesce și se închégă. Apoi gălbenușulŭ trece într'unŭ altŭ compartimentŭ, unde e împresuratŭ de albușŭ, care e compusŭ din albuminŭ, ca și celŭ din oulŭ naturalŭ. Acestŭ nou lichidŭ se închégă de asemenĭ și, grație unei mișcărĭ rotative particulare, capătă forma ovală. Oulŭ trece apoi într'unŭ receptacolŭ unde e împresuratŭ d'o pele ușóră; acésta e pelița. In sfârșitŭ capătă ultimulŭ învĕlișŭ, de gipsŭ, care e ceva mai desŭ decâtŭ cója naturală. Oulŭ pregătitŭ astfelŭ e pusŭ apoi pe unŭ talerŭ uscătorŭ. Cója se usucă numai decâtŭ, pe când interiorulŭ se deschiagă gradatŭ. Produsulŭ e fabricatŭ și gata sĕ fiă datŭ consumațiunei publice. Se crede, că aceste ouĕ artificiale vin din America unde acéstă ciudată industrie se esercită de mai mulțĭ fabricanțĭ.

„Timpulŭ“.

*

Vîrsta la care este permisă căsĕto ia în diferite state ale Europei.

In Austria căsĕtoria este permisă la 14 anĭ pentru ambele sexe; Germania la 18 anĭ bărbații și la 14 anĭ femeile; Belgia, la 18 anĭ bărbații și la 15 anĭ femeile; Spania la 14 anĭ bărbații și la 12 anĭ femeile; Francia la 18 anĭ bărbații și la 15 anĭ femeile; Grecia, la 14 anĭ bărbații și la 12 anĭ femeile; Ungaria, catolicĭ, și ortodoxĭ, la 14 anĭ bărbații și la 12 anĭ femeile, ér protestanții, la 18 anĭ bărbații și la 15 anĭ femeile; Italia, la 18 anĭ bărbații la 15 anĭ femeile; Portugalia, la 14 anĭ bărbații și la 12 anĭ femeile; Rusia, la 18 anĭ bărbații și la 15 anĭ femeile; România, la 18 anĭ bărbații și la 15 anĭ femeile; Saxonia, la 18 anĭ bărbații și la 16 anĭ femeile; Elveția, după cantóne: la—20 anĭ bărbații și la 12—17 anĭ femeile; Turcia, la vîrsta pubertății.

*

108 milióne pentru unŭ orașŭ.

„Figaro“ aduce scirea, că în anulŭ 1803, Svedia a cedatŭ Prusiei orașulŭ Wismar dreptŭ chezăsie pentru o sumă de 5,625,000 de mărcĭ. Cu interesele, acéstă sumă, exigibilă la 1903, se ridică la 108 milióne. Tractatulŭ care a consacratŭ acéstă vêndare cu dreptŭ de rĕscumpĕrare, are încă puterea de lege, deórece tóte contractele încheiate de orașulŭ Wismar pórtă clausa anulării în casŭ de reîntórcere a orașului la Svedia în annlŭ 1803. E întrebare în Germania, décă Svedia va plăti suma séu va ceda orașulŭ în chipŭ definitivŭ Germaniei.

*

Unŭ darŭ curiosŭ de Crăciunŭ.

In orașulŭ Postdam, unŭ bărbierŭ a oferitŭ clienților sĕi unŭ curiosŭ darŭ de Crăciunŭ. Elŭ adecă a făcutŭ cunoscutŭ, că în sĕptĕmâna dintre sêrbătorile Crăciunului și anulŭ nou, *le va scóte de géba dinții.* Până acum însĕ nu s'a oferitŭ nicĭ unŭ mușteriu la acestŭ darŭ.

*

Ce este unŭ copilŭ?

O fóiă din Anglia a publicatŭ în dilele trecute unŭ premiu, pentru celŭ mai bunŭ rĕspunsŭ la întrebarea: „Ce este unŭ copilŭ?“ Au sositŭ în scurtŭ timpŭ o mulțime de rĕspunsurĭ la acéstă întrebare. Din acestea amintimŭ următórele: 1. O flóre omenéscă, încă neatinsă de grijĭ. 2. Unŭ bobocŭ ruptŭ de pe pomulŭ vieții. 3. Acelŭ membru alŭ amiliei, care totdéuna strigă, când trebue sĕ dórmă, care totdéuna dórme când trebue sĕ fiă deșteptŭ și totdéuna surîde când îlŭ arată cuiva. 4 Unŭ lucru micŭ, care însĕ recere o mare atențiune. 5. O ființă drăgălașă a cărei zimbetŭ veselŭ, îlŭ face pe unŭ omŭ bunŭ, sĕ gândéscă la îngerĭ. 6. O rază de sóre în casă, care alungă grijile. 6. Lăcatulŭ la lanțulŭ iubirei. 8. Unŭ trandafirŭ cu foile închise. 9. Unŭ rege, care, deși are o putere slabă, totușĭ ocârmuesce cu o mână de ferŭ, pe ómenĭ tarĭ îi aduce la desperare, ér pe femei le silesce sĕ alerge la orĭ-ce strigătŭ alŭ sĕu.

*

Unŭ rege popularŭ.

In ajunulŭ Crăciunului catolicŭ regele Belgiei a datŭ în castelulŭ de Laeken o sêrbătóre lucrătorilorŭ, carĭ au luatŭ parte la reconstruirea castelului. Au luatŭ parte 473 lucrătorĭ. In grădina de érnă și au cântatŭ diferite arii. Regele, Regina și princesa Clementina au făcutŭ intrarea lorŭ în mijloculŭ aclamațiunilorŭ entusiastice. Grupurile diferitelorŭ corpurĭ de meșteșugarĭ au defilatŭ pe dinaintea suveranilorŭ. Regele amestecându-se printre lucrătorĭ, a vorbitŭ cu ei mai multă vreme. La 4 óre și jum. serele au fostŭ luminate electricŭ. Era pentru întâia óră că se întrebuința acéstă iluminare, care a produsŭ o mare impresiune în strălucitórele șirurĭ ale serelorŭ. La sfîrșitŭ, regele a rugatŭ pe toțĭ lucrătorii, ca sĕ-lŭ urmeze și a oferitŭ fiă-căruia câte o sticlă cu vinŭ, câte șése lingurĭ, câte o cutiă de bombóne și câte 5 francĭ. Strigătele de: Trăiéscă regele! nu au încetatŭ până nu s'a terminatŭ împărțirea.

Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 5 Ian. n. 1891.

Sĕmințe	Cualitatea per Hect.	Prețulŭ per 100 chilogr. dela	pănă
Grâu Bănățenescŭ	80	11.25	11.45
Grâu dela Tisa	80	11.25	11.45
Grâu de Pesta	80	11.20	11.40
Grâu de Alba-regala	80	11.25	11.45
Grâu de Bácska	80	11.25	11.45
Grâu ung. de nordŭ	80	—.—	—.—

Sĕmințe vechĭ orĭ nouĕ	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Prețulŭ per 100 chilgr. dela	pănă
Sĕcară		70—72	10.40	10.55
Orzŭ	nutrețŭ	60—62	6.20	6.50
Orzŭ	de vinars	62.—	6.70	7.15
Orzŭ	de bere	64.—	7.35	8.60
Ovĕsŭ		39.41	6.25	6.55
Cucuruzŭ	bănăț.	75	5.70	5.75
Cucuruzŭ	altŭ soiu	78	5.65	5.70
Cucuruzŭ	„	—	.—	.—
Hirișcă	„	—	6.60	6.80

Prețulŭ pe 100 chilograme.

Producte div.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	pănă
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	42.—	48.—
—	francesă		—.—
—		—.—	—.—
„	roșiă	52.—	59.—
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	39.—	39.50
Oleu de in		6.25	6.50
Uns. de porc	dela Pesta	55.—	55.50
„	dela țéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	43.50	44.—
„	afumată	52.—	53.—
Sĕu		35.—	36.—
Prune	din Bosnia în buțĭ		
„	din Serbia în sacĭ		
Lictarŭ	slavonŭ nou	17.25	17.50
„	bănățenescŭ		
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	ungurescĭ		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	38.—	39.—
Ceară	de Rosenau	138.	139.
Spirtŭ	brutŭ	25.50	26.—
„	Drojdiuțe de spirt	26.—	26.50

Cursulŭ losurilorŭ private din 25 Ian. n.

	cump.	vinde
Basilica	6.50	6.70
Creditŭ	184.25	185.25
Clary 40 fl. m. c.	52.25	53.50
Navig. pe Dunăre	123.—	125.—
Insbruck	—.—	25.—
Krakau	—.—	22.60
Laibach	—.—	—.—
Buda	55.—	56.—
Palffy	53.—	54.—
Crucea roșie austr.	17.—	17.40
dto ung.	11.—	1 .50
dto ital.	11.50	12.50
Rudolf	20.—	21.—
Salm	63.—	64.—
Salzburg	27.50	29.50
St. Genois	63.—	64.—
Stanislau	28.50	29.50
Trieitine $4^1/_2$% 100 m. c.	128.—	128.50
dto 4% 50	—.—	—.—
Waldstein	35.75	36.50
Windischgrätz	—.—	56.—
Sêrbescĭ 3%	38.49	39.—
dto de 10	—.—	—.—
Banca h. ung. 4% francĭ	114.40	114.90

Têrgulŭ de rîmători din Steinbruch. La 28 Dec. n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 135,163 capete, la 29 Dec. au întratŭ 16'0 capete și au eșitŭ 2105 rĕmânêndŭ la 30 Dec. unŭ numĕrŭ de 134,708 capete. — Se notéză: marfa *unguréscă* veche, grea dela 44 până la 45— cr. marfă *ungurescă* tineră grea dela 47— cr. până la $47^1/_2$ cr., *de mijlocŭ* dela 45 cr. până la 46— cr. — *ușóră* dela 43— cr. până la 44— cr. — *Marfă țerănéscă* grea dela 43— până la 44— cr. — *de mijlocŭ* dela 43 — cr. până la 44— cr. *ușóră* dela 41 cr. până la 43 cr. — *Marfă de România Bákony* de grea dela — cr. până la — cr. transitto mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însĕ transito ușóră dela — cr. până la — cr. transito dto țepósă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. *Marfă sêrbéscă* grea dela 43—44 cr. transito, mijlociă grea dela 42—43 cr. transito ușóră dela 40—41 cr. Porcĭ îngrășațĭ de unŭ anŭ dela — cr. până la — cr., îngrășațĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr., îngrășațĭ cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântărițĭ la gară cu $4^1/_2$.

Bursa din Bucurescĭ din 4 Ian. n.

Valorĭ	%	cumpe
Rentă română perpetuă 1875	5%	100.—
Renta română amortisabilă	5%	$98.^3/_8$
dtto	4%	$83.^1/_8$
Renta rom. (rurale convertite)	6%	101.—
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem	4%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraș. Bucurescĭ	5%	—.—
idem idem din 1884	5%	$94.^1/_2$
idem idem din 1890	5%	$93.^1/_4$
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralŭ	7%	—.—
idem idem	5%	$100.^1/_4$
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7%	$102.^1/_2$
idem idem	6%	$101.^1/_2$
idem idem	5%	92.80
Credit Fonc. Urban din Iașĭ.	5%	$82.^1/_4$
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr V.N.	276.—
Banca Nation. ult. div. 83.—	500	1605.
Dacia-România ult. div. 30 lei	200	—.
Naționala de asig. ult. div. 32 lei	200	—.
Banca Rom. ult. div. fr. 15.—	500	—.
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 5 l.	250	—.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 15 l. aur	200	—.—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—.—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—.—
Agio în Bursă	—	—.—
Rubla de hârtie	—	—.—
Banca Nation. a României	—	
Scompt.	5%	
Avansurĭ pe efecte	6%	
vansurĭ pe Lingourĭ	6%	

Cursulu pieței Brașovŭ

din 6 Ianuarie st. n. 1892.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.26	Vênd.	9.31
Argintŭ românescŭ	„	9.20	„	9.25
Napoleon-d'orĭ	„	9.28	„	9.33
Lire turcescĭ	„	10.58	„	10.63
Imperialĭ	„	9.58	„	9.63
Galbinĭ	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina“ 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	112.	„	113.50
Mărcĭ germane	„	57.40	„	57.90

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 5 Ianuarie a. c. 1892

Renta de aurŭ 4%	107.25
Renta de hârtiă 5%	102.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	117.20
dto argintŭ	99.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	113.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	91.15
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	138.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	130.
Renta de hârtiă austriacă	93.25
Renta de argintŭ austriacă	92.85
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.57
Napoleon-d'orĭ	9.35
Mărcĭ 100 împ. germane	$57.92^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	117.90

☞ Rugămŭ pe d-nii abonațĭ, ca la reînoirea prenumĕrațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului poștalŭ și numĕrulŭ de pe fășia sub care a primitŭ diarulŭ nostru până acuma, ceea ce ne înlesnesce forte multŭ înregistrarea.

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiuine sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurtŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tiporgafia A. MUREŞIANU Braşovŭ.